

309121 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 6 వ తేది గురువారము No. 206
నంపుటము. ౪. పింగళనామ సంవత్సర కార్తిక మాస బహుళ అష్టమి.

మంచిసమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరకవు!!
2 పంచలు కొనువారికి అత్తలార్పాటమున కోర్వని
కోడంద్రప్రలాపము అను గ్రంథమొకటి ఇవ్వము.

మేలైన జపాహ పట్టుపంచలు.
అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గల మేలైన అసలే పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచున్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, అరువచ్చ, రోజా, మేళు వర్ణం.

ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాసునీయమైనవి, త్వరపడుదు.
5 1/2 మూరనిదీవిన్ని 2 1/2 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచె L-కి 2-0-0
జపాహ చుట్టుజాలరు చాకము 2 మూరలు ... 1-6-0
8 చాకములు తెప్పించుకొనిన పాన్ బెన్ పేనా ఇవ్వము.
అన్నిటికి పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామ:- రాజలక్ష్మి కంపెనీ,
8, కందపు మొదలి నీది, చిరునల్లి క్లబ్బి, మదరాసు.

NOTICE (955)
Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollar and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.
Ac C
Vollar Factory License No. 34 32 19
Athiput Factory License „ 10 3 20
Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.
AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.
Our Catalogue sent free on application.
Amrutanjan Depot, Madras & Bombay.

యుతుశోధక 957
యుతుశూల ఆత్మహారమైన న్యాధి. దానిని తొలగింపకున్న సంతానము కలుగదు. ఈ యుతుశోధకను నేవించి అనేక స్త్రీలు సంతానవతులై ఇప్పుడు చాల సుఖించుచున్నారు. నీవు యుతుశూల వలన బాధపడుచున్నవా? అట్లయిన యుతుశోధకను నేవించుము.
వెల డబ్బీ 2-0-0.
గంధర్వ ఫార్మసీ,
రాజమండ్రి తేక, 83, లింగిపెట్టి పీఠ, మద్రాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాస
శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.ఏ.
చిన్నవైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

OTTO DILBAHAR REGD
THE
PERFUME OF ORIENTALS
DELICHTFUL & LASTING

మిక్కిలి మనోహరమగునువాసన 126
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పుటికాలపు దుది కనునగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు మవాసనగలది.
అల్కాహాలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు మవాసన నిన్నులవలించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్నవైజా (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
చుట్టరకము వైజా 1-1/2 డ్రాం „ „ 0-12-0
సీసాకవైజా 2 „ „ „ 1-4-0
వెద్దవైజా 4 „ తేక 1/2 డ్రాం „ „ 2-0-0
బి.పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలుసెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైనను, కాడ్డపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పఠింపింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పఠింపినచేయ గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అతాకిమ్మతుగల మవాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

ప్రకటనము (955)
చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రక్టు, యెల్లూరు సర్కిల్,
వల్లూరు అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ లో ఉన్న
మాతాలూకు మార్జినదాఖలా ఉప్పు వాములు
విక్రయించ దలచినాము. గాన కావలసిన వారు
యూదిగుర చిరునామాదారుగారికి వ్రాసినయెడల
కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.
వల్లూరు ప్యాక్టరీ వైసెన్సు నెం 34- య 32-19
అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిటో 10- య 3-20
మోతే వెంకన్నగారు,
వైసెన్సు హెవాలరు,
వల్లూరు, కృష్ణ జిల్లా.
కారదాంబ:- ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది.
అందరు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ వేలు.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి పీఠ, మదరాసు.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
శార్వపు నొప్పుల బార
వోలును. వాయువు
పోట్లు పోగొట్టును.
మవాసనగలిగి యుండును.
ప్రతిముంట నుండదగినది.
వనమూలికలనే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచినందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి ఇండ్ చుద్రాసు.

తామర తైలము
డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరులగాలు)
దీనిని గాచిన చర్మము నలు వెక్కదు. మంట యుండదు.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.
పారిశ్రామిక వస్తుప్రదర్శనసమ
యమునను రాజప్రతినిధిగారు
చెన్నపురికి ఆరువెంతు సమయమున మోటారుబండ్లు
కావలయువారు ఆశాభంగము కలుగకుండుటకయ
తక్షణము ఈ క్రింది పేరుగలవారికి దరఖాస్తు చేసి
కొనవలయును:
మోటారు కళావేయన్న కంపెనీ,
971 మాంటుకోడ్, మదరాసు.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0
కుట్టినచోట కొంచెము మంచుపోసిన బాధ మానుచును
తేలుకాటువలన విషము నెక్కువులో ప్రవేశించదు.
తేలుకాటువలన అసాయము తేలు గాని విశేష బాధగలదు.
బాధ నరముల వెంట వెద్దనము
దగ్గరనుండి-గుట్టప్రారంభించును
కుట్టినచోటును బండపొరువటుల
చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ వ్రాతకము
నశేతులు పఠింపించిరి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.
మోహిని వైలము:- శ్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
వెండుకలు చాలకుండును. వెండుకలు నుచువు
చేరుచు. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0
అమృతాంజనం డిపో. 109, ఫోరీడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుకెట్టి పీఠ, మద్రాసు.

నోటిసు.

978

నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టులో
O. S. 262 of 1917.

మువ్వల వెంకంశెట్టి నా॥ వలపర్ల. వాది
సూరేశ్వర్తి గామచంద్రయ్య } ప్రతివాదులు
నర్సారావు

ప్రతివాదుల తండ్రి యగు లేటు సూరేశ్వర్తి శీతయ్య 17-4-1914 తేదిన వ్రాసియున్న రెండు ప్రామాణిక నోట్ల అసలు సాయుధాలు రాబట్టుకొనుటకు యీ నెంబరున వాది దావా తెల్పియున్నాడు. సదరు దావాకు 1 ప్రతివాది సూరేశ్వర్తి రామచంద్రయ్య 3 ప్రతివాది యారత్తయ్య అనువారలు ఆక్షేపణలు చెప్పగలదులకు ది 11-12-17 తేది వాయిదా అయివున్నది. గనుక సదరు వాయిదా రోజు 10 గంటలకు నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టువారి యెదుట హాజరయి తమకు గల ఆక్షేపణలను తెలియజేసుకొనవలసినదిగా సదరహీలకు యందుమూలముగా తెలియజర్పడమైనది.

ఎన్. జగన్నాథరావు, నర్సారావుపేట. వాది తరపున ప్లీడరు.

మదరాసు అందు సదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

1917 మదరాసు క్రీస్మస్ పార్కు ఫెయిరు

1917 సం॥ డిసెంబరు మాసములో జరుగబోవు క్రీస్మస్ పార్కు ఫెయిరు ఉత్సవసందర్భమున మూడవ క్లాసులో ప్రయాణముజేయుటకు రిటరను టిక్కెట్లు ఈ క్రింద జూపబడిన ప్రేక్షకుల నుండి రాను, పోను మొయిలు బండి ధరలలో 1½ వంతు చొప్పున నను ఇతరబండ్ల ధరలో 1½ వంతు చొప్పున విక్రయించ బడును:—

గూడూరునుండి విశాఖపట్నమునకు

తెనాలి	...	రేపల్లి
రేనిగుంట	...	రాయచూరు
కాట్నాడీ	...	బెంగళూరుసిటి
హూస్సేట	...	(బందరు) మచిలీపట్నము
హిందూపూరు	...	గుంటకల్
ధర్మవరము	...	పాకాలా
బొమ్మసముద్రము...	...	కొండగుంట

పై రేట్లకు అసలు టిక్కెట్లకు అదనముగ పార్కు ఫెయిరుకు ప్రవేశకట్టము 0-4-0 అకాలు చేర్చబడును. పార్కు ఫెయిరుకు ఈయబడు టిక్కెట్లు మూడుభాగములు కల్గియుండును.

1. మొదటిభాగము:—పై ఊళ్లకు పోవుటకు.

2. 1917 సం॥ డిసెంబరు 22 నుండి జనవరి రెండవ తారీఖుల లోపుగ ఏ దినమందైన పార్కు ఫెయిరు జూబిలీపుటకు (మొదటి రోజు ఆఖరు రోజు కలుపుకొని)

3. మూడవ భాగము తిరిగి యింటికి పోవుటకు పయోగించబడును. పిల్లలకు పెద్దబండ్ల క్రియ బడిన ప్రత్యేకపు రేట్లలో సగమువంతు ఛాజ్ చేయబడును. ప్రవేశకట్టము 0-4-0 యిచ్చితరవలెను.

ఈ టిక్కెట్లు 1917 సం॥ డిసెంబరు 20 వ తేదీనుండి 1918 సం॥ జనవరి మాసము 2 తేదీ వరకు ఈయబడును. 1918 సం॥ జనవరి 5 తేదీ వరకు అర్హత్రవరకు ఈ రిటర్ టిక్కెట్లు ఉపయోగించును. (974)

ఆంధ్రదేశ వారలు

(0)

కృష్ణజిల్లా నరసాపురమునందు కలరావ్యాధి వ్యాపించుచున్నదని యొక విశేషం తెలుపుచున్నాడు.

గత మాసారంభమునందు కృష్ణజిల్లా కలెక్టరు నరసాపురమునకు పోయి పాతశాలను చూచి పాతశాలకు 70 రూ॥ల విరాళమిచ్చి పాతశాలయందు వైద్యనోటును తెచ్చిరి.

కృష్ణజిల్లా ఆరవమహాజనసభ:— వైసభ యీ నెల 9-వ తేదీన కడపలో డిప్యూటీ సెషన్సు జుడీసు వైద్యులకు వెంకటరామ అయ్యరు బి. ఏ. టి. ఎల్. గారి అధిపత్యముక్రింద జరుపబడును.

7వ నెల్లూరు జిల్లాసభ, కనిగిరి:— ఈ నెల తే 8, 9 తేదీలలో 7-వ నెల్లూరు జిల్లాసభ కనిగిరి గ్రామమున జరుగును. విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులను మానసియులు నగు భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజు, బి. ఎ. టి. ఎల్. గారు సభాధ్యక్షులుగ నుండుటకు అంగీకరించిరి.

ఒకయంపన్యాసము:— ఈ నెల 1-వ తారీఖున తెజవాడ డివిజన్ కాంగ్రెసుకుమిటీ సంచార కార్యదర్శి ఉప్పులూరు వేంకటసుబ్బారావుగారు కంకపాడు గ్రామములోని జనలను సమావేశపరచి పుష్కర భాండాగారముల యుపయోగమును లాభమును గురించి ఉపన్యసించిరి.

గుడివాడ తాలూకా పెదపాలపర్రు గ్రామమున గత మాసారంభమున పెదపాలపర్రు సహకారపరపతి సంఘము యొక్క ప్రభుత్వార్హి తోత్సవము పాలపత్తి వారేకంపంతులు గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడెను. ఆ సభలో, మల్లాడగడ గోపాలకృష్ణయ్యగారు సహకారపరపతి సంఘములను గురించి యుపన్యసించిరి. పుస్తభాండాగారములను గురించి బొప్పన వెంకన్నగారు ఉపన్యసించిరి. యీసభలో భాగ్యలక్ష్మి చౌదరిగారు ఈ సంఘముయొక్క వ్యాజసరిపోర్టును చదివి పిమ్మట పరపతిసంఘములయొక్క మంచిని గురించి జోధించిరి.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి:— ఆంధ్రభాషను వృద్ధి చేయు నుద్దేశముతో శ్రీనివాసగిరియు సంస్థానమువారు ప్రతిసాలు నను ఉత్సాహములయిన రెండు ఆంధ్రగ్రంథములను రచించిన వారికి 400-500 రూ॥లను బహుమానమును నిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. 1918 - వ సంవత్సరము పోటీపరీక్షకు 1500, 1000 పంతులకు నడుమ నుండు పద్యగ్రంథములుగాని, 800, 200, పేజీలకు నడుమనుండు గద్యగ్రంథములు గాని ఆమోదింపబడును. పోటీపరీక్షలు ఏకదశభాగములను 1918-వ సంవత్సరము జూలై నెలలోను లోపునవిజయ నగరము సంస్థానము ప్రయివేటు శిక్షకురిగారికి పంపవలయును.

శ్రీనరసపతి సమావేశము, మూలపేట, నెల్లూరు:— ఈ సమావేశము తీరపున ఈ నెల 2 తేదీ ఆదివాగము సాయంత్రము, గవర్న మెంటు ట్రైనింగు స్కూలు విద్యార్థియగు దివి రంగాచార్యుగారు తెలుగున ఆప్రావధానమొనరించిరి. సమావేశ సభ్యులలో గాక ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి లనేకులు సభనలంకరించిరి. ఈ రంగాచార్యుగారు అవధానము జేయ నిదియే ప్రథమ ప్రయత్నమైనను సాధ్యమైనంతవరకు చక్కగనే నెరవేర్చిరి. వీరిని ఈపరిశ్రమయందు ప్రోత్సహించుటనెంచి ఏతత్సమాభివృద్ధిలకు ఆన్వేషణల గోనింపరెడ్డిగారు వీరి కొక బంగారు పతకమును బహుమతిగా నివ్యుదలచినట్లు సభలో నుడివిరి. గాత్రి ఎనిమిది ఘంటలకు అవధానము పూర్తియయ్యెను—కార్యదర్శి.

ఇద్దరు క్రైస్తవులు హిందువులకుట:— పెదపాడు ఏలూరునకు 8 మైళ్లు దూరముగలదు. ఇచ్చట 50 సంవత్సరములనుండి క్రైస్తవమతము వ్యాప్తములోనన్నది. 2-12-17 తేదీన యీ పెదపాడులో గొప్పసభ కావించబడెను. సభి సభ ప్రచారకులగు వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి వంతులుగారు, చింతా శేషయ్య, రామయ్య గంగయ్యగారు పెదపాడు వెల్లె గుమ్మడి వేద నాయకం, గంగి జీవన్మ ఆనవాడను హిందూధర్మమును స్వీకరింపజేసిరి. హిందూ నామములు యియ్యబడినవి. శ్రీచింతా శేషయ్యగారు ఆచార్యులుగానుండి బోధజేసి ఉభయాలకును వివాహముజేసిరి. వైయ్యగారు ప్రచారకులను పుష్కరములాలం కృతులనుజేసి బాబాభజిత్రిలతో ఉర్రెగించిరి. సభిసభవారికి రు 4-0-0 నాలుగు రూపాయల కట్టుమును సమర్పించిరి.— ఒక సభ్యుడు.

గంజాంజిల్లా పల్లెకొమిడి తాలూకా హీరమండల పురవరంబున శ్రీ సుజనామొదినీసమాజము ఆండ్ పుష్కర భాండాగార పక్షమున అంధవరం వెంకటరెడ్డిగారి కచ్చేరీగృహమందున పరవమందిరమును స్థాపించినది. సమాజపక్షమున జరుగుచుండిన ఏకాదశి సమావేశములో నుపన్యసించిన విభంబున, దిగువపేర్కొనిన సమాజసభ్యులలో కొందరుచారుల సత్సహాయమున 30-11-17 తేదీన వసంతివృణ మతివైభవమున జనగనెనది. (బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులకు సుమారు, 800 వరకు వ్యవస్థాన్నములతో యన్నదాని మొసంగబడెను. సమర్థవేషులగు వీరలకు భిగవంతు డామూరాలోన్వేళ్ళగృహము లొసంగు గాత. 1. అంధవరం ఆత్మాయిగారు. 2. చేవర శెట్టివారు 3. అంధవరం నూర్యనారాయణగారు 4. సింహాద్రి రామన్నగారు, 5. అంధవరం నర్సింహులుగారు 6. కాపసపురి కుంభేశ్వరంగారు, 7. కోరావనూర్యప్రకాశంగారు. 8. కెంగువ రామన్నగారు. కార్యదర్శి.

చిత్తూరుజిల్లా పల్లిపట్టు గ్రామమున గ్రామపంచాయితీని నెలకొల్పుటకు చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డువారిచే తీర్మానింపబడి చిత్తూరుజిల్లా గెజెట్టునందు ప్రయరమై కొన్ని మాసములుగడచినవి. కాని నేటిదనుక పంచాయితీస్థాపింపబడకుండుటకు కారణమేమో కానరాలేదు. గ్రామము తేవల సునారోగ్యస్థితియుండున్నదని గ్రామమునూచు వారలదృక్కోణములకు నేరుసాక్ష్య మక్కరలేదని గ్రామము చాటుచున్నది. యందు కొరకై 17-6-17 లో ఉచితపత్ర నాలయపు సామాజికులు, సభ చేరి హాజరై యుండిన 21 మంది సభికులచేత నేకగ్రీకుముగ గ్రామపంచాయితీ యంగీకరింపబడి అట్టితీర్మానమును తాలూకాబోర్డువారికి పనుపుకొని యున్నారు. కాన తాలూకాబోర్డు వారు త్వరలో పంచాయితీని స్థాపించుటకు ప్రార్థితులు. అని ఒకవిశేషం వ్రాయుచున్నాడు.

ప కటనము.

1917 సం॥ డిసెంబరు 10, 11, 12 తేదీలను తెజవాడలో మ్యూజియము భవనమునందు కృష్ణజిల్లాలో దొరకు సాహిత్రామిక పదార్థములు ప్రదర్శింపబడును. 10-వ తారీఖున ఉదయము 7½ గం॥ కృష్ణజిల్లా కలెక్టరుగారగు ఏ. వె. జి. క్యాంబెల్ బి. ఏ. వి. సి. ఎన్., సి. వి. ఇ. గారు ప్రదర్శనమునుగావించెదరు. వస్తుప్రదర్శనమున జూపబడునస్తువులు అతి మనోహరముగ నుండును. జిల్లాలో తయారగు పట్టు, ప్రత్తి పరిశ్రమలు చూడనగును. ఏలూరులో తయారగు జనపర వస్తువులు బందరులోచే నుబడు కలంకారీలు, ఏలూరు బందరు తివానులు ప్రదర్శనమునకు దెచ్చెదరు. గృహపరిశ్రమలకు సంబంధించిన చక్కని సరిగపనివస్తువులు గూడ నరసాపురము, ఏలూరులనుండి తీసికొని గాబును. రెంటిచింతలనుండి చలనగాళ్లు గూడ ప్రదర్శింపబడును. రెంటిచింతల నుండి వస్తుప్రదర్శన రంగమునకు చిత్రకస్తువులు వచ్చుట ఇదియే ప్రారంభము. ఏలూరు, బందరు వాతీయక రోజుల యంత్రపువని ముట్లు గూడ ప్రదర్శింపబడును. దీనివలన ఎంతో ఉపయోగ కరమగు పని జరుగుచున్నదో యూహింపవచ్చును. ఏలూరు పెదవ గ్రామములందు తయారగు బంగారు కూడ ఈ ప్రదర్శనమున కాననగును. కొల్లేరు ప్రదేశముందు మాత్రము ఇంతవరమేము కనిపెట్టబడలేదు. అచట పెరుగు రెల్లుతో బుట్టలు, తాగుమున్ను గుడవి తయారుచేయవచ్చును. ఒడ్డులకు జీవనోపాధిక నుండగలదు. మంచి అందుకు గల పాదరక్షలు గూడ ప్రదర్శనమున జూపబడును. చిత్రచిత్రమైన కండపల్లి బొమ్మలు, లక్కభరిణులు పల్లెములు మున్నగువని గూడ కాననగును. దీనినే అంబల్లాపని అనెదరు. దీనిని శిథిల పనిచేసినచో విశేషలాభమును బడయవచ్చును. 977

నర్సారావుపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో
ఫయల్ అసలు 243/17 రు

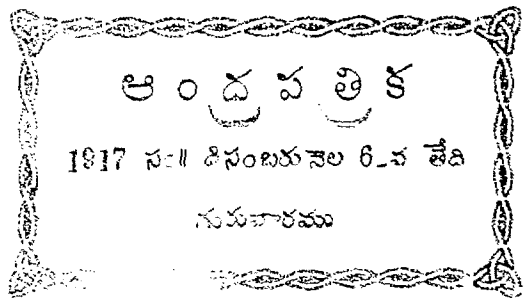
వాది ప్రతివాది
అబ్బు యర్రగురవయ్య అచ్చుత గురవయ్య
యీ నెంబరు దావాకోర్టువారు ది 11-12-17 తేదీ వాయిదా లేనివారు గనుక సదరు తేదీ పగలు 10 గంటలకు ప్రతివాది హాజరయి ఆక్షేపణలు తెలియజేసుకునేది.

CH. KOTESVAR RAO, 979 వాది ప్లీడరు. 3-12-17.

విషయాను క్రమణిక.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు	2
ఆంధ్ర గవర్నరు సమావేశము	3
ప్రభుత్వ వ్యాసము	4
జగదీశ చంద్రబోసు	5
వార్తలు - వ్యాసము	5
విద్యోగ సమస్య సంగ్రహము	6,7,8
విదేశీ ప్రతివాదులు	9,10
విదేశీ ప్రతివాదులు	11

జగదీశ చంద్రబోసు.

(1)

పాశ్చాత్య దేశమున ప్రకృతిశాస్త్రములు దిన దినాభివృద్ధి గాంచుచున్నవి. ఈ శాస్త్రము అన్నియు వేర్వేరు అరలయందుంచబడినవి. వీటిన్నిటిని బంధించు ప్రధానసూత్రము అన్వేషింపబడలేదు. ఏకాభియం దాశాస్త్రజ్ఞుడు పరిశోధనల గావించుచున్నాడుగాని, అన్యశాఖా సంబంధమునన్వేషింపజూచుటలేదు. అందుచేత చైతన్య శక్తిదాహమునకును, అచేతన పదార్థమునకును గల యంతర మెద్దియో పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞులు గనుగొనక క్షమంతులు గాకున్నారు. ఇది మానవుని జీవోచరముని యూహించుచున్నాడు. దానిని శాస్త్రజ్ఞుడు తమ పరిణామ సిద్ధాంతమును కనుగొనినపుడు, అచేతనమునుండి చైతన్యము వెడలుననియు, ఆచైతన్యము క్రమక్రమాభివృద్ధి జెంది, వృక్షములనుండి జంతువులును, జంతువులనుండి మానవులును నుద్భవించెదరని సిద్ధాంతాకరించి యుండువాని, యీ పరిణామము ఏకారణముచే పాద్యమగునో, పరిణామమున కారాక మెద్దియో స్ఫులభరచలేదు. పాశ్చాత్య శాస్త్రము లేనదేకమున యంతమొందెనో, హిందూతత్వజ్ఞుల ప్రదేశమునుండి తమ పరిశోధనల నారంభించిరి. చైతన్య శక్తిభావము గుర్తెరిగి, దాని పరిణామమును స్థిరీకరించిరి. ఏయే యంతరముల దాటి చైతన్య మభివృద్ధి గాంచునో, ఏయే మార్గములచే నయ్యది ప్రధాన చైతన్య స్వరూపుని నెఱిపించునో, అట్టి తత్వము నంతకు క్రోడీకరించిరి. ఆ జ్ఞానమంతయు, నిపుడు ప్రపంచమునకు మరుగయినది. ప్రకృతిశాస్త్ర మహిమల గనుగొనుటతో పాశ్చాత్యులు కాలము గడుపు చున్నపుడు హిందువుల ప్రాచీనవిజ్ఞానము గనుగొనుట కెందు ప్రయత్నించెదరు?

కాలపరిణామ ధర్మము ననుసరించి, జీవన శక్తియు తిరిగి ప్రపంచమున వెలువడుటకు హిందువులే కారకులు గావలసి వచ్చెను. జగదీశ చంద్రబోసుగారు ప్రకృతిశాస్త్ర పరిశోధనతో తమ కృషి నారంభించిరి. ఆరు మాసములలో విద్యుచ్ఛక్తిని గూర్చి నూతన రహస్యముల గనుగొని ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసిరి. కెల్వీను, రాతే మొదలగు ప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞుల మెప్పును బడసిరి. అయిదు వత్సరములలో ప్రకృతిశాస్త్రము లొకటికంటె మరియొకటి వారికి గోచరమయ్యెను, వారి ప్రతిభ అన్ని మూలలను వ్యాపించెను, పరిశోధనలు గానినిని కొలదిని, నిర్ణీతపదార్థము

నకు సజీవపదార్థమునకు గల యంతరము తొలగి జీవనరహస్యము కరతలామలక మయ్యెను. ప్రాచీన హిందూవిజ్ఞాన సత్యము దృఢోపపన్నమయ్యెను. సృష్టియందంతయు నొక్క చైతన్యము ప్రవహించుచున్నదనియు, దృశ్యప్రపంచ మంతయు, ఆ మహాచైతన్యవికాసమే యనియు, ప్రాచీన మహర్షులు గనుగొనిన సత్యమును జగదీశ చంద్రుడు ప్రత్యక్షముగ గనుగొనెను. నూతన జ్ఞానవికాసముతో, వివిధ శాస్త్రములకుండు భేదములను జగదీశ చంద్రుడు దాటగలిగెను. చేతనాచేతన పదార్థములకు గల మూలభేదములు వీడిపోయెను. అచేతన పదార్థమందు, చైతన్యము నిగూఢముగ నున్నది. కాని ఏకప్రతిఘాతము క్రింద, లోహములు, వృక్షములు, జంతువులు మొదలగునవి, సమానచిహ్నములనే గనుబరచుచున్నవని, జగదీశ చంద్రుడు గనుగొనెను. అన్నిటిని అలసట, నిద్ర, తిరిగి ఆరోగ్యప్రాప్తి, ఉత్సాహము, మరణము మొదలగు స్థితులన్నియు సమానముగ జూపెను. పాశ్చాత్య దేశములలో ప్రతిశాస్త్రజ్ఞుడును తన శాఖయందు భిమానము వహించి, యితర శాస్త్రముల వంకకు వృష్టిని ద్రిప్పక బోవుటచే యీ మహాసత్యమును గనుగొన లేక పోయెను. సత్య మొక్కటియే. శాస్త్ర మొక్కటియే. సొకులముగ నుండెడి సృష్టియందంతటి నమయిన మహాశక్తి యొక్కటియే యనియు, ఏక ధర్మము ననుసరించి సృష్టిచక్రము దిరుగుచున్నదనియు, హిందూతత్వపు మూలసూత్రమై యున్నది. హిందూతత్వపు దృష్టితో జగదీశ చంద్రుడు ప్రకృతినిపరీక్షించిన కొలదిని నిర్ణీతములలో జేర్పబడిన వృక్షములకు జీవముగలదని గోచరమయినది. ఇంతవరకును వృక్షములలో గొన్ని సజీవము లనియు, మరికొన్ని నిర్జీవములనియు విశ్వసింపబడుచుండెను. కాని సృష్టియందంతటను జీవము దాగియున్నదనియు, కొన్నిటియందు మాత్రము ఎక్కుడుగ ప్రస్ఫుటమయినదనియు, బోసుగారు గనుగొనిరి. ఫరిమపూరు నందలి తాళవృక్ష మొకటి సాయంత్రము నిదురించునో యననటుల క్రిందకు వ్రాలును. కాని యన్ని వృక్షములకును కొలదిగనో గొప్పగనో పరిస్థితుల ననుసరించి మార్పు గలుగుచుండునని, బోసుగారి పరిశోధనలు వెల్లెబ్బిస్తవి. జంతువులకు వలెనే, వృక్షములకు మృతయంతాడన ముందుననియు, సూర్య చంద్ర మేఘములు వృక్షముల పై తమశక్తుల ప్రసరించినపుడు, వృక్షములు మార్పు జూపుచుండుననియు, విష పదార్థములు మత్తు పదార్థములు వృక్షములకు విభ్రమము గలిగించుననియు, జగదీశ చంద్రుడు ప్రత్యక్షముగ జూపుచున్నాడు. స్వేచ్ఛగ వెలుతురునందు గాలియందుండక, అద్దపు ఆవరణములందు బెరిగెడి వృక్షములు సజీవముగ గన్పట్టునుగాని, వాటి నరముల బలము క్షీణించినటుల పరిశోధనలు జెలుపగలవు. నిర్ణీతమని వాడుచున్న పదార్థములందు గూడ, జ్ఞాపక శక్తి అత్యల్పముగ గన్పట్టుచున్నది.

ఇట్టి మహాద్భుతముల గనుగొనిన జగదీశ చంద్రునికి శాస్త్రజ్ఞాన మెల్లదితలను వ్యాపింపజేయవలయునను సంకల్ప ముదయించెను. ప్రాచీన మహర్షులవలె సర్వమును జ్ఞానవ్యాపనమునకై జగదీశ చంద్రుడు ధారబోసి, తనవేర శాస్త్ర పరిశోధనాలయమును శాశ్వతమున నిర్మించి జన్మసార్థక్యము గాంచెను. హిందూదేశ మీ తరుణమున ప్రకృతిశాస్త్రముల ముఖ్యతయో గలుగునట్టి ప్రపంచమునకు ముఖ్యతయో

వలసిన బాధ్యత వహించుచున్నది. పాశ్చాత్య ప్రపంచమున శాస్త్రములు రానురాను మారణ సాధనములుగ మార్పిబడుచున్నవి. ప్రపంచకళ్యాణమునకు శాస్త్రములు తోడ్పడుటకు మారుగ ప్రపంచ వినాశమునకు పయోగింప బడుచున్నవి. శాస్త్రములు ఘోరసంగ్రామముల వర్ధనమునకు సాయము గావించుచున్నవి. ఇట్టి ఘోరములు ప్రబలకుండ నెక్కడనో నిరోధము గలుగవలెను. ఆ నిరోధము ఆధ్యాత్మికాదర్శవ్యాపనము మీదనే యాధారపడియున్నది. అనేక శతాబ్దముల నుండియు, వివిధ మార్పులజూచి తిరిగి సజీవముతో నిలువబడియున్న హిందూ దేశమే ఆధ్యాత్మికాదర్శముల వ్యాపింపజేయ గలుగును. జగదీశ చంద్రుని పరిశోధనాలయమే కార్యసాఫల్యమునకు మార్గము జూపునని యూహింపవచ్చును. మరియొక మారు హిందూ విజ్ఞానము ప్రపంచమును ప్రబోధింపవలె నన్నచో, జగదీశ చంద్రుని ప్రతిఘాతనకు భారతీయులు చేయూత నొసగవలెను. హిందూ ధర్మమునందే, ఆత్మశాంతి గలదని పాశ్చాత్య ప్రపంచము విశ్వసించునని, భారతవర్షపు యశాగ్నిత్య మతిశయించి తీరును. ఆశుభ సమయమున, హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము నొసగ నవరయినను వెనుదీయుదురా?

సంతోష వార్త

తూర్పు ఆఫ్రికా రంగమందలి సంగ్రామము యీ నెలారంభమైన ముగింపునకు వచ్చినది. జర్మను రాజ్యమునుండి జర్మను సైనికులు పూర్తిగ తరుమబడిరి. ఆ రాజ్యము ఆంగ్లేయుల వశమయినది. దీనిని జయించుటలో బెర్లియము దేశీయులు పాల్గొనిరి. స్వదేశమును జయించినవలకు, శత్రువులయధినివేశ రాజ్యమును జయించి బెర్లియనులు జర్మనులపై పగదీర్చికొనిరి. ఆంగ్ల రాజకీయోద్యోగులు పరిపాలనము నిమిత్తమై నియమింపబడిరి. ఆంగ్ల దేశ సంగ్రామవర్గమువారు విజయము బడసిన సైనికుల కభినందనము లంపిరి. ఈ రాష్ట్రము 380,000 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము గలిగియున్నది. దీనిని తిరిగి జర్మనుల కొనగటకు, ఆంగ్లేయులొకరింకరిని దోచుచున్నది. ఇంత వైశాల్యమగు రాష్ట్రమును శత్రువులనుండి, లాగికోనుటచే ఆంగ్లేయుల ప్రతిభ హెచ్చినది. శత్రువులు అధినివేశ రాజ్యములు తమవశమునండి జూతుటచే నిరుత్సాహము జూపుచున్నటుల, టిప్పినుగారు ఎస్సెను గ్రామమందు దొంగిన యుపవ్యాసము తేటపరచుచున్నది.

కాని రుష్యులు సంధికోరుటచే, శత్రువులకు కొంత యాశ గలుగుచున్నది. లూడెకాదార్పు సేనాని, సంగ్రామమున విజయము బడసితీరిదమని నుడివెరట. రుష్యులు సంధి ప్రయత్నములన్నియు మాక్కుమిల్స్టులచే గావించబడుచున్నవి. ఇంతవరకును వీరప్రతిభ దేశమునందతిశయించినది. వ్యతిరేకపక్షావలంబులు వీరి వశమయినది. వారి నాయకుడగు దుకోనిను చంపబడెననియు, దెలియుచున్నది. ఇట్టిహత్యలచే ప్రజలయభిప్రాయము చెలరేగినచో, మాక్కుమిల్స్టులు తమ స్థానమును నిలుపుకొనలేరని మానవస్థకము. ఒకవేళ సంధిభోగినను, సంగ్రామము ఎక్కుడు కాలమువరకు సాగునుగాని, శత్రువులకు జయము గలుగుజాలదు. అమెరికాదేశము రుష్యుల సంధిని సరకుజేయక, సంగ్రామ విజయమునకు దయారగుచున్నదని, విల్సనుగారి యుపవ్యాసముచే నిర్ణీతము గాగలదు. సంధి విజయము దప్పు నేను మాన్యము చేసని, విల్సనుగారు వృద్ధులకరి, ఇక్క

నులు అంతర్జాతీయనిబంధనలను భంగపరుప మని వాదనలు జేయువరకు, సంగ్రామము గొప్పసాగించుటకు విల్లునుగారు సిద్ధపడి యున్నారు. ధనము, మనుష్యబలము, సంగ్రామపరికరముల నన్నిటిని ఉపయోగించి, గమ్యస్థానము గాంచువరకు పట్టుదల ఏడునబాలుమని విల్లునుగారు నుడివీరి.

అమెరికను బలము విశ్రమంజలికి దోడయినచో, శత్రువిజయము సాధ్యపడదు. అందుచే విజయాంతము వరకును పోరాడి, స్వాతంత్ర్య ధ్వజమును నిలువజేయుట, ఆంగ్లేయుల ప్రధాన ధర్మము.

విన్నవము

అలహాబాదు గో 11 వ సిబ్రవరి తేదీన కుంభ మేళ జరుగును. ఆ సమయమున లక్షలకొలది హిందవు లన్ని భాగముల నుండియు నేతెంచెదరు. ప్రయాణికులకు సౌకర్యముల గెలిగించుటకై ఐచ్చిక సేవకులు రెండు వత్సరముల నుండియు, కీర్తికడముగ బని చేయుచుండిరి. ఇందుకొరకు సేవాసమితి యొకటి ఏర్పరుపబడినది. ఈ సమితివారు వైద్యసహాయము గావించెదరు. దారితప్పిన స్త్రీలను బాలురను కారి బంధువులయొద్ద జేర్చెదరు. గతవత్సరము హరిద్వారమున సేవాసమితివారు 800 మంది స్త్రీలను, వృద్ధ పురుషులను, పిల్లలను బంధువుల కప్పగించిరి. ఏడువందల మంది ఐచ్చిక సేవకుల నీ సమితివారు గోరుచున్నారు. సేవకుల పోషణకై 25,000 రూపాయలు వ్యయమగునని మదింపు చేయబడినది. దేశీయుల మాత్రము ధనమును సమకూర్చుట గొప్ప కష్టముగానిది గాదు. ప్రజాసేవ జేయుటకు యువకుల కపకాశ మిందు మూలమున గలుగును. ఈ సేవ యువకులకు తగినశిక్ష నొసగును. భావికాలమున, వారు దేశహితైకకార్యములను నులభముగ సాధించగలుగుదురు. ధనసహాయము గావింపవలెనని, దేశీయులను ప్రముఖులగు పండిత మదన మోహనమాలవ్యా, మోహనులాలు నైహూ, హృదయనాథ కుంజ్ర మొదలగువారు గోరుచున్నారు. వీరి విన్నవము నాలించి, దేశ సేవకై ధనసహాయముజేయుట దేశీయుల విధియై యున్నది.

ఇంకను సందియమేనా?

మాంటాగూగా రీ దేశమున కేతెంచి భారతీయుల కెల్ల స్వపరిపాలనము ప్రసాదించబడవలెనని కనుగొనుచున్నారు. మొయిలువత్రికాధిపతి స్వపరిపాలనాదర్శమే వలదనుచున్నారు. ప్రతి కూల భారతీయులు స్వపరిపాలనా ప్రభావముచే, భూమ్యాకాశము లేమగునని గగ్గోలు బెట్టుచున్నారు. అనవసరముగ బ్రాహ్మణులను, స్వరాజ్యవాదులను తూలనాచుచున్నారు. బ్రిటిషు ఇండియాలో స్వరాజ్య సమస్య గూర్చి, కొరమాలిన యభ్యంతరములు చూపబడుచుండ, పోర్చుగీసు వారి యధీనమందన్న హిందూదేశములో సుపూర్ణ స్వపరిపాలనమును తమ కాలములో పూర్తి చేసెదమని, క్రొత్త పోర్చుగీసు గవర్నరుజనరలు గారు వాగ్దానముజేసిరి. భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కప్పులుగారిని అనుదిన ముద్దోషింపుచున్న ప్రతికూలవాదు లిందుకేమి చెప్పెదరో వినగోరుచున్నాము. బ్రిటిషు ఇండియాదేశమువలె, పోర్చుగీసు హిందూదేశ మభివృద్ధి గాంచలేదని, ఎల్ల గతును దెలిసినవిషయమే. అమృతబజారు పత్రిక వ్రాసియుండు “గోవాజనులకు పోర్చుగీసు స్వపరిపాలన మొసగబోవుచున్నది. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలు స్వపరిపాలనమున కన్నులని, నింకను సందియము దెలుపుట, అక్రమము.”

ఆంగ్లోద్యమము.

ఆంగ్లోద్యమాయములు దేశమున కంతకును వెల్లడించుట ఆంగ్లోద్యమమునకే గాక, జాతీయోద్యమోద్యమమునకు గూడ లాభదాయకమని యనేకమారులు వ్రాసియుంటిమి. ఈ విషయమై యిపుడెపుడో కొంత సంచలనము గలుగుచున్నది. ఆంగ్లసంఘ సంచారకార్యదర్శి యగు దేవులకల్లి స్వామికామ్రైగాను స్థాయిసంఘ కార్యదర్శిగారి సెలవుగది, కర్నాట దేశమునందలి ధార్వాడ కేసి ఆంగ్లోద్యమము గూర్చి ముచ్చటించి దేశ సేవ జేయుచున్నారని ధార్వార్ ప్లేడరగు రాఘవేంద్రరావుగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు. ఆ లేఖను కేవలదినమున ప్రచురించెదము. కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులగారు, గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు గారును బొంబాయి నగరమున ఆంగ్లోద్యమము గూర్చి యుపన్యసించి రని నిన్నటికత్తికలో ప్రకటించి యుంటిమి. ఇటులనే ఆంగ్లప్రముఖు లందరును వివిధప్రాంతములకు వెళ్లి, ఉద్యమాయములను దెలిపి, స్వపరిపాలనోద్యమమునకు సాయపడుట యనవసరము. ఇట్టి యనుమాలసమయమును జారవిడుచుట ధర్మము గాదు. ఆంగ్లనాయకులు సమయమునకు దగిన కార్యచర్యము జూపెదరా?

స్థానిక చార్తరులు

(1)

విశేషముగారి విగ్రహనిధి:— ఈ నిధికి నేటి వరకు రూ॥ 2222 - 18 - 0 లు జమయ్యెట్టుచెందుగన్నది.

యూనియనుబాక్ ఫీటు:— ఈ నెల 8-వ తేదీ తనివారము వరకు 11 గంటలమొదలు 1 1/2 గంట వరకు స్త్రీయ తప్ప పురుషులు లోనికి విడువ బడరు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— కే. పీ. వెంకటేశ్వర, రికరెండు జి. ఎస్. చాండలగుల్ల విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

సెలవు:— ఈ నెల 12-వ తేదీ బుధవారము నాడు (ఆరువడి ఉత్సవము) పోస్టాఫీసుకు సెలవుగాన ఆనాడు ఆదివారమునాడు జరుగునని మూలమె జరుగగలదు.

ఎచ్చూరు బాలికాపాఠశాల:— ఈ పాఠశాల 9వ వార్షికోత్సవము ఈనెల 9వ తేదీ సాయంకాలము 4-45 నిలకు దివాను బహదూరు పి. రాజగోపాలచారి గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుపబడును.

క్రిష్ణేశ్వరగు కేవలర్ ఎల్. వి. టైలరు గారు:— ఎం. ఎస్. ఎం. టైలరీ అసిస్టెంట్లు ఇంజనీరుగ నుండిన కేవలర్ ఎల్. ఇ. టైలరు గారు గత్యతివారము నాడు చెన్నపురి జనముల ఆస్పత్రిలో స్వకార్యకలన ముదించిరి.

భగవద్గీతా ఉపన్యాసము:— నేటి సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు మయూర వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ గణేశ కామ్రై గారు చింతాప్రసేప సుందర అగ్రహారము వీధి 3-వ నెం॥ గృహమున భగవద్గీతను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

హిందూదేశ బంధకవ్రాతము:— వైయోతమును గూర్చి వ్యాసములు వ్రాయుటకు పోటీవేసిన వారలలో నీదిగున వారు బహుమతులను బడసిరి. మొదటి బహుమతి ఒక బంగారుపతకమును చెన్నపురి వాస్తవ్యులగు పి. కోదండరాజుగారు బడసిరి. రెండవ బహుమతి ఒక బంగారు పతకము బొంబాయి వాస్తవ్యులగు డి. నారాయణస్వామి గారు బడసిరి. మూడవ బహుమతి ఒకరచితపతకము చెన్నపురి వాస్తవ్యులగు ఇ. జి. బాబ్జి గారు బడసిరి. ఎన్నో విధమున వై బహుమతు లొసంగబడనో ముందు ప్రకటింపబడును.

రామాయణ ఉపన్యాసము:— నేటిరాత్రి 8 మొదలు 10 గంటలవరకు నాగప్పశిర్డూరు కోవెలలోని వసంతమంటపములో విద్యాక సాంబమూర్తి కామ్రై గారు రామజనము గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

భగవత్ తత్వబోధినిసభ:— ఈసభవారియాజమాన్యము క్రింద టి. లక్ష్మీకాచారిగారు భారతమును గూర్చి 6 ఉపన్యాసములను చెప్పుటకు నిశ్చయించిరి. అందు అర్జున గమనము నభూషణ కాపదిమోదనము, ధర్మవ్యాధ ఉపాఖ్యానములను మొదటియాడు ఉపన్యాసములను యానెల 7, 8, 9 తేదీలను సాయంకాలమునను హిందూతి యలాజికలు హైస్కూలు మందిరమున చెప్పబడును.

ఉపన్యాసములు:— ఈ నెల 11వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకును 17వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకును రాజధాని కళాశాల ఉపన్యాసమందిరములో ఏ. గోవిందాచార్య ఎం. ఏ. గారు శ్రీ వైష్ణవ చరిత్రను గూర్చి రెండు ఉపన్యాసములను చేసెదరు. టిక్కెట్లు లేనివారు లోనికి విడువబడరు. విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ గారికి వ్రాసి టిక్కెట్లను తెప్పించుకొనవలయును.

చెన్నపురి రాజధానిసంఘము:— సంఘమువ్యా యాజమాన్యముక్రింద ఈనెల 8వ వారములో జరుపబడు చెన్నరాజధాని మహాజనసభకు పి. మూలివాస్తవ్యులగు చింత బరనాథమొదలియగు అగ్రాసనాధిపతులుగ నెన్నుకొనబడిరి. లాడ్ గోవిందనానుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నియోజింపబడిరి. సభ్యులుగ నైనను, ప్రతినిధులుగ నైనను సభకువచ్చువారు టిక్కెట్లు లేనిది లోనికి విడువబడరు. నేటినుండియు సంఘభవనమున టిక్కెట్లు విక్రయింపబడును.

భోర్ల సెంటు బాడ్జి గజెటు.

నందిగామ రేడియోకాలా పరిశోధికారి ఎస్. నాథుభూషణముగారికి 21 దినములు జీతమువైరి శెలవియ్యబడింది.

సాదాగర్ మహమ్మదు అబుల్ ఆజీజాసాహేబు బహుద్దూరు గారు గంబామజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కనంబల్లి బాలసింహారావుగారు ఆంధ్రపురము జిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రికరెండు జి. బి. టి. వైరేచక్, ఎం. ఎం. టి. ఎస్ మహమ్మదు హుస్సేన్ సాహేబు బహుద్దూరు గార్లు గుంటూరు జిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఒక గ్రంథమును బహిష్కరించుట :— “బ్రిటిషుదేశ ప్రధానమంత్రిగారి కొక లేఖ” యను నామముతో లాలా లజపతిరాయిగారిచే రచియింపబడిన గ్రంథమును బ్రిటిషు ఇండియాదేశమునకు తేనుడదని గవర్నరు జనరలు గా రాజ్ఘాపించిరి.

1917వ సం॥ డిసెంబరు నెల 9వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటలకు నారాయణవనమునందు ఆంగ్లదేశ స్వరాజ్య సమితి రాష్ట్రీయ కార్యదర్శిగారగు మహారాజరాజ్ గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. యె. గారు ‘స్వదేశవృత్తులు’ అను విషయమును గురించి యుపన్యసించును. ఆసభకు చిత్తూరు పురవాసులును హైకోర్టు కేజీల పదవియందున్నవారు నగు మహారాజరాజ్ గాడిచెర్ల గారు, పొన్నసాని అయ్యంగార్, బి. యె, బి.యల్., గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. వీరబాతుల కొక యువతిరాత్రిపాఠశాలయు నుచితపుస్తకభాండా గారయును పరనమందిరమును సెలవిల్పలయు నను నుద్దేశము కూడ కలదు.

వెనవాడ బ్రాహ్మణేశ్వర నాయకసభలో, గుడివాడ డిస్ట్రిక్టు మునగలుగారగు పి. నారాయణరావు నాయుడుగారి కెట్టి సంబంధము లేదనియు, పంచమమహాజనసభను జరుపుటలో గూడూరురామ చంద్రరావుపంతులుగారు, విశేషముగానికి ఏజెంటుగ బనిచేసినని జన్మిసుపత్రికలో ప్రచురింపబడిన లేఖలోని వృత్తాంతము యసత్యకల్పన మనియు, ఒక విలేఖి మాకు వ్రాసెను.

గుంటూరు హోమురూలు కేసు:— గుంటూరు హైస్కోర్టు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి కోర్టువద్ద నుండి మరయొక కోర్టువద్ద చట్టి సరసింహారావుగారిపై ప్ర నిర్యామక కేసును మూర్తలమును పెట్టిన ఓటిమను కేటిమను హైకోర్టులో భోరింగు ప్రారంభయి రేపటికి నాయిదా వేయబడినది.

ఐరోపా మహా సం గ్రామము

(రైటరు వీజిస్)

ఇంగ్లండు

నియోజక సంస్కరణ చట్టము

లండను, డిసెంబరు 4:—సంస్కరణ చట్టము ప్రకారము ఇందు చట్టము బహుమతి అంతరాత్మ సంబంధమును కారణములచేయుచు నేవనురాకరించిన వ్యక్తులకు యుద్ధకాలమున అనంతరమున ఏదేని సంవత్సరములవరకును 'పోటు'నిచ్చుచు కారణముడదని సజ్జాదితవు గారు చెప్పిరి. గాని యుద్ధవిషయమున మహత్తమగు నేన నొసర్చిన వారికి ప్రతిబంధకముండదు.

ఆంగ్లేయుల లాభనష్టములు.

లండను, డిసెంబరు 4:— ఇంతవరకు ఆంగ్లేయులు పొందిన నష్టములు 'వాల్ లాభములకు' స్యల్యమని, ఈజెనల్ నుపన్యసించు అడ్మిరల్ టిల్స్మిత్ గారవరని అమ్ముకొన్నాము విశేషము 'సెంట్రలు న్యూస్ పత్ర'కు తెలియజేసెను.

లండను, డిసెంబరు 5:— శత్రువులగని యొకటి "బిడి టిసి" అను యుద్ధవాక్యము ముంచివేసెను.

ఫ్రాన్సు

పులులవలె శత్రువులతో బోరుట.

జర్మనీయుల గొప్పయత్నము.

లండను, డిసెంబరు 5:—ప్రధాన స్థానముల నుండి రైటరు విశేషము డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—లావాక్య రిమొద్ద నేటి యుద్ధమున జరిగిన సంగ్రామము, వైరిశత్రువుల దళముల కొక గురుతు యెయ్యడెను. వై యుద్ధము జరుగ గిన వైరి శత్రువుల నుండి యొక్కయ్యడి యాగ్ని బాల్లులు వెలువడెను. మాదళములు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చినవి. కొన్ని గంటల వర కిట్లు ఫిరంగులు కాల్పు బడినవి. స్లాండర్సు నుండి జర్మనీయు లొక డివిజను నేనను రప్పించిరి. క్రొత్తనేనల నేకము లిరంగమున గుర్తింపబడినవి. ఈరంగమున జర్మనీయులు సాహసమును గొప్పముట్టి నొసర్చి యత్నించుచుండిరి. మాపంతుల వెనుకభాగమున సన్నాహము లతిశోరుగ నున్న వని మాత్రము విశేషము తెలియజేసెను.

జర్మనీయుల యత్నముల నూదించు కొన్ని మార్పులు మాదు లభ్యమైనవి. వానిబట్టి జర్మనీయుల యూహలు ఘనమైనట్లు స్ఫురించుచున్నది. నవంబరు 19 వ తేదీని మాప్రథమ పంతులందు తావునకు రెండు మైళ్ళ దూరమున తమ సైన్యపు ఎడమభాగమును చేర్చునట్టి యొక పంక్తిని ప్రథమ దినమున బట్టవలసినదని యొక నేన నియోగింపబడెను. కాని ఈ సైన్యము బట్టిన ప్రదేశము చాల స్వల్పము. లావాక్య రిమొద్ద మా సైన్యములు దృఢముగ నున్నట్లు నిశ్చయముగ జెలియవచ్చెను. జర్మనీయు లొసర్చు ముట్టడుల కీ ప్రదేశమే ప్రధానస్థానమై యున్నది. వైరి సేనలకు పురోగమములేదు. మా సేనలు పులులవలె పోరాడుచుండిరి. యుద్ధరంగమున జర్మనీ సైనికుల సేనలు చచ్చుచున్నారు. కుక్రవారమునాడు వైరులు మమ్ముల గవియుటయందు మేము విడిచిన ఫిరంగులను మరికొన్నిటిని వశపరచుకొంటిమి. అదినమున మా మర ఫిరంగులు 10 శత్రువులవై 70 వేల బారుల మందును గాల్చినవి. అందువలన జర్మనీయు లపారమగు నష్టముల పొందిరి.

వర్తమాను సైనికనష్టము

లండను, డిసెంబరు 5:—జనరలు బింగుగారి సైన్యము లను జర్మను లెడిరించుచుండిరి. 1915 సం॥ మున నుండియు పశ్చిమ రంగమున జర్మనీయుల ముట్టడించి ప్రథమదశయందు విజయములందుటయు పిమ్మట వర్తమాను సైన్యముల గోల్పోవుటయు ఆచారమై యున్నవి. ప్రస్తుతమున బింగు సేనాని ముట్టడియందు గూడ నిల్చి జరుగుచున్నది. రిజర్వుదళముల నన్నిటిని ప్రోగ్రుచేసి తుట్టతుడకు 20 డివిజనుల సేనను జర్మనీయు లీ రంగమున నుపయోగించిరి. బింగు సేన జర్మనులవై విశేషము ప్రాయముచున్నాడు. కుక్ర శని అదివారములయందు ముందు వెనుక లాలోచింపక జర్మనీయు లీ సైన్యముల నాంగ్లేయులవై నుపయోగించిరి. హిందెనుబద్ధ

పంక్తిని మరల నాక్రమించి మా యధీనముననున్న 10 గ్రామములను వశపరచుకొని యవమానమును తొలగించు కొన బవేరయా రాజామరుని సేనలయందున్న యుద్ధోగులు యత్నించిరి. వార నేకమగు నష్టములపొంది లాటో ఆరణ్యము, బిలన్సు గ్వీడెయిను గ్రామముల మాత్రము సమీపింపగలిగి నష్టములకును కలిగినలాభమునకును హస్తీమతకాంతర మున్నది.

శత్రువులను చెదరగొట్టుట

శత్రు సమరము

లండను, డిసెంబరు 4:— సర్ డెగ్లసు హెగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:— శత్రువులు ముట్టడింపకుండ, ముట్టడించుటకై మూవర్చుయొద్దను గూడెకోరుయొద్దను సమావేశ మగుచుండిన వైరి సేనలను మా ఫిరంగులు చెదరగొట్టినవి. లావాక్య రిమొద్ద శత్రుశత్రువులు తీవ్రముగనుండెను. పేషెడేలు రంగమునను ఆర్మంటిరిసున కుత్తరమునను, ఈవ్రెసు ఆన్సే యభాగమునను శత్రువు దళములు తీవ్రముగ నుండెను.

సమర వివరములు.

శత్రువుల నష్టములు.

లండను డిసెంబరు 4:— రైటరు విశేషము డిల్లు తంతి వార్తనం వెను. నిన్నటి యుద్ధము నిమిత్తమై జర్మనీయులు విశేషముగ సన్నాహముల నొసర్చిరి. తూర్పురంగమున నుండి సైనికులతో నిండిన రైలుబండ్ల నేకములు వచ్చినవి. వాతావరణస్థితిగూడ యనుకూలముగ నుండెను. అధమపక్షము 12 డివిజనుల సేనను జర్మనీయు లుపయోగించిరి. గాని మా ఫిరంగులు అనుకూలముగ స్థానములనుండుటచే నవి శత్రువులవై గురిచేయబడెను. శత్రువులు విశేషముగ నశించిరి. జర్మనీయులధిక సంఖ్యాత్మకతయందుటయు వారివశకరించెను. మాక్స్-యింగునకు దక్షిణముననున్న మా పంక్తిని వారు ధేదించుకొనగలిగిరి. ప్రతిముట్టడి నొసర్చి వారలను తరిమివేసితిమి. సర్వసాధారణముగ జర్మనీయుల నెదిరించుటగాని వారితోడ బాహువాహినీపోరాడుట గాని సంభవించుచుండెను. వైమానికులచర్య వింతిగ నుండెను. జర్మనీ సైనిక దళము నొక దానినిజూచి వారాదళమును వెంటనే చెదరగొట్టిరి. జర్మనీయు లిట్టి పెద్దముట్టడులను మరల ప్రారంభింతురో లేదో ముమ్మందు తెలవలయును. మా సైన్యములను ధేదించుకొన వారు గుర్రపు దళములగూర్చి యుంచినవి వదంతులు కలవు గాని అవదంతులను నేను విశ్వసించజాలను. లావాక్య రిమొద్ద త్రేరముననుండు ఉన్నత ప్రదేశమంతయు మాయాధీనమున నున్నది. శిథిలమగు గ్రామము నాక్రమించినందువలన జర్మనీయుల కెట్టి లాభము నుండ నేరదు. మా సైన్యముల వెనుకభాగములందు రోడ్లు మంచి దశయందున్నవి. ఫిరంగులు సైనికులు మున్నగువానిని రప్పించుట కనుకూలపడి యున్నది. శత్రువులు మాతనోద్యమముల నెవ్వయేని తలచేట్టినదో మేము సన్నద్ధులమైయున్నాము.

మిష్యా

తాత్కాలికపు సంధి ఏర్పాటులు.

ఆంధ్రగడ్డు, డిసెంబరు 5:—దెల్లను అధికారు లీ రంగ తినిగూడ ప్రచురించిరి. ఇదివరలో తెలుపబడిన తాత్కాలికపు సంధి నిన్న రాత్రి 10 గంటలతో ప్రారంభమయ్యెను.

అన్యోన్య రాయబారములను గూర్చియు, సైనికపు ఏర్పాటులను గూర్చియు తగిన ఏర్పాటులు గావింపబడినవి. ఒకవేళ సంధి జరుగనపుడు తిరిగి శత్రుత్వ మారంభింపబడుటకు అధమపక్షము 48 గంటల అవకాశమైనను ఉండవలయును.

కార్మిలాఫ్ సేనాని.

పెట్రోగ్రాడు డిసెంబరు 4:—ఈ 2 వ తేదీని కార్మిలాఫ్ సేనాని పారిపోయెనని తెలియజేయబడినది.

మిత్రమండలిప్రజలు సాధ్యమైనంతవరకు పెట్రోగ్రాడును విడిచిపెట్టు ప్రయత్నముల గావించుచున్నారని రైటరుగారి పెట్రోగ్రాడు విశేషము ప్రాయముచున్నాడు.

ప్రధానస్థానములు ముట్టడించుట.

పెట్రోగ్రాడు, డిసెంబరు 5:—సైన్య ప్రధానోద్యోగి వర్గమువారి స్థానముల ముట్టడింప సైనిక విప్లవసంఘము వారు నేనలనంపిరి.

లండను, డిసెంబరు 4:— బ్రిటిషుదళములకు సంబంధించిన రుష్యాసైనిక విశేషములు తాత్కాలిక సంధిమాలమున ఉత్తర పశ్చిమరంగములందు సౌభ్రాతృత్వ మభివృద్ధి నొందుచున్నది.

సంధి రాయబారములు.

లండను, డిసెంబరు 5:— అయిదవ సైనిక సభాధ్యక్షుడు స్క్రియాన్స్కీగారి వద్దనుండి ఇట్లు తంతి వచ్చుచున్నది. కాంగ్రెసువా రాహ్మనింపగా ప్రజాప్రతినిధి సంఘములవారు సంధి గావించుకొనునిమిత్తము అదివారమునాడు డ్విట్జ్-నగరము చేరిరి. ప్రతినిధుల ఉపన్యాసములు చాల ఆమోదమును గలిగించినవి. ప్రస్తుతపు మాక్స్ మిలిట్సుల విప్లవోద్యమమునకు వ్యతిరేకముగ పనిచేయు కూటములన్నిటిని అందుముఖ్యముగ డుఖోనినుగోష్ఠిముకను ఆక్సెంటిపు మొవలుగాగల రాజద్రోహులను నాశనమొనరింతుమని కాంగ్రెసువారు శపథముచేసిరి. పిమ్మట రాయబారులు బయలు వెడలిరి. సంధి ప్రదేశమున వారు జర్మను రాయబారుల గలసికొనిరి. డ్విట్జ్ లో కొంతవరకు ఆలోచనలు జరిగెను. ఆసమయమున "ప్రజాప్రతినిధి సంఘము చిరంజీవియగుగాక పంటలస్వాధీనముజేసికొని వారు కందకములందు రహస్యవ్యాపారమును తొలగింతురు. మాకత్యంతో త్యాహకరముగనున్నది " అను బావుటాలనువారుకట్టిరి.

జనరలు డుఖోనినుగారి మరణము.

లండను, డిసెంబరు 5:—రుష్యులు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు. రై పెంకో గానట్లు చెప్పిరి. విప్లవ సైన్యములతో గలసి తాను మోహిలెపు నగరమును ప్రవేశించిరి. ఏ మాత్రము యుద్ధము చేయవలయు నవసరమే లేకుండ మేము ప్రధానకార్యాలయము నాక్రమించుకొంటిమి. డుఖోనినుగారి విషయమున "వింబిలా"నుపయోగించుట నతడు గర్హించెను. మోహిలెపువద్ద డుఖోనినుగారు రెయిలుబండిలో నుండి క్రిందికి త్రోసివేయబడిరి. అంతవారు మరణించిరి. ఆతొలుతటి దినమునకార్మిలాపుగారు తప్పించుకొని పోవుటవలననే యిట్లుజరిగెను. ప్రజలు స్వాతంత్ర్యమునొందిరి గావున నిట్లు విపరీతిచేష్టల గావించి ప్రజాధికారమునకు కళంకము రానీయకుండురు గాక యని కైరెంకో గారు కోరిరి. స్వాతంత్ర్యపు పోరాటమును విప్లవకారులు మిక్కిలి భయంకరముగ నుండురు గాని విజయానంతరమెంతో నెమ్మదిగనుండురు. సంధికి గావించు పోరాటమునకు క్రొత్తబలము వచ్చెను. విప్లవముపేరిట నంత డందలు నైకమత్యము సొంది అధికారుల ఆజ్ఞలను మన్నింపగోరెను.

ఇటలీ

వైరి సేనల పారదోలుట.

లండను, డిసెంబరు 5:—ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి:—గ్వీడెకో రంగమున దోసులోయయందు మేము వైరులొనవ్వు ముట్టడులను తొలగగొట్టితిమి. సిసి మొ, కా నెలు, గాంబ్రెస్ పర్వతములకు నడుమను వైరి ఫిరంగిదళములు తీవ్రముగ చరించెను. గెలియో అరణ్యము యొద్దనున్న కెండార్క్-రు పర్వతమున కుత్తరభాగమునను గుమిగూడియుండి శత్రు సేనలవై మేము ఫిరంగులను గాల్చితిమి.

ఆఫ్రికా

తీవ్ర సమరాంతము

రెండు మాసముల చర్య

లండను, డిసెంబరు 4:—నడాండ నుండి విశేషము రైటరు వార్తాస్థానమున కిట్లు తంతివార్తనం వెను:—తూర్పు ఆఫ్రికా యందు ఘోరమగు సమరము రెండు మాసములలో జయప్రదముగ నంతమైనది. 500 మైళ్లు నిడివియు 200 మైళ్లు వెడల్పును గల వైర్పు భాగమున నుండి శత్రు సైన్యము పూర్తిగ తరిమివేయబడినది. అక్టోబరు నవంబరు మాసముల యందు తెల్ల సిపాయిలు 59 రును, ఆస్కారిలు 269 మదియును చంపబడిరి. తెల్ల సిపాయిలు 1348 రును ఆస్కారిలు 9975 రును బంధింపబడిరి. 54 యంత్రపు ఫిరంగులు, 4 అంగుళముల ఫిరంగులు రెండును, హవుజరు ఫిరంగి యొకటి యును యుద్ధపు ఫిరంగులు 9 యును శత్రువుల నుండి దీసికొంటిమి.

అమెరికా

యుద్ధవ్యవస్థ

వాషింగ్టన్, డిసెంబరు 4:—వారపురిపోర్టునవార్లను గా రిట్లు వివరించిరి:—దళముల చలనము మే గమనింపదగిన యంతము. యుద్ధమును తీర్మానింప వైరులుయత్నించుచుండిరి. పశ్చిమరంగమున మిత్రమండలివారు జర్మనీయులను కందక ములయందు బంధించి, యచటనుండి పోరాడునట్లు నర్పిరి కందకపుయ్యద్దపుటాత్రిడిని నిక భరింపజాలమని జర్మనీయులు గ్రహించిరి. అందుమూలమున ఇటలీజేతము నోడింపవారు యత్నించిరి. ఇటలీ వైరువారులనుండి జర్మనీయు లుగ్రముగ పోరు చుండిరే గాని వారి యుద్దేశ మిం చుక యు నెరవేరలేదు. మిత్రమండలివారిపు డిటలీవారికి సహాయ మొనర్చుచుండిరి. అందువలన ఆస్ట్రో జర్మనుల సేనల ఎదిరింపుల కవరోధము గలిగినది. తూర్పు రంగముననుండి వైరులు పెద్ద సేనలను రప్పించుచుండిరి. కాని పెద్దముట్టకుల నొనరింప వర్త మాన మనుకూలంపదు. కందకపు యుద్ధపు టాత్రిడినుండి తప్పకొన వైరు లీతీరున వైస్యమును రప్పించుచుండవచ్చును తత్కారణమున మున్నుండు గూడ కేత్రు సైన్యపు టవస్కంద నములు హెచ్చవచ్చును. కాని మిత్రమండలివారు జర్మనీ యుల కెట్టి విరామము మొనగరు. జర్మనీయులు ముట్టకుల మొనరించినవో మిత్రమండలివారు బలమగు ప్రతిముట్టకుల నొనర్తురు. కేంద్రయి పరిసరములయం దాంగ్లదళము లుచ్చదశ యందున్నవి.

జర్మనీ

నవ్వు పట్టికలు.

జర్మనీయు లొనర్చిన నిరోధనము
లండను, డిసెంబరు 4:— నవ్వు పట్టికలను విదేశముల కనుపగూడదని జర్మనీయులు నిరోధించుటచే, వారిసవ్వపరి మితిని వెలువరింప వీలులేకుండెనని ప్రజాసభయందు మెక్లర్డు సమగారనిరి.

ఆస్ట్రీయా

యుద్ధాంతము; లుడెండ్రాపుగారి అభిప్రాయము.

ఆంస్టర్డుము, డిసెంబరు 4:—వియన్నా వార్తాపత్రిక ప్రతినిధిగో మాట్లాడుచు జనరలులు డెండ్రాపుగా రిట్లు చెప్పిరి:—యుద్ధ మెప్పుడును ఎవరికిని గావండ నంత మొందజాలదు. జర్మనులుచుల కనుకూలముగ నే అంత మొందును. రుష్యా వారిసంధినిగూర్చి మాట్లాడుచు దొరతనమువారు తమ మాటకు ప్రజల ఋణుగనుంచి సంధివరకుల నడపుటకుతగినపూచీక త్తు ఉండవలయును. అన్ని జాతులవారికిని తాత్కాలికపు సంధి పొసగనేరదు. ఏలనన జలాంతర్గాముల పని యాగిపోవు టయే గాక మిత్రమండలివారు తమ స్థితిని బలవత్తరముచేసి కొనగలరు. జర్మను మిత్రులకు సరఫరాలు రాజాలవు. అందు వలన తాత్కాలికసంధి చాల స్పష్టకాలమే యుండగలదు. లేకున్న నైనికస్థితికి చాల నష్టము కలుగగలదు. ఆధునిక యుద్ధము వివిధసైన్యములకు జరుగుయుద్ధము కాదు. వివిధ జాతులకు జరుగుయుద్ధము. యుద్ధ మంతముకానలేనన్న కేత్రు ప్రజల పరాధనముతో నంత మొందగలదు. మునుపటివలె నిప్పుడు నిశ్చితయుద్ధములు లేవు.

తురమ్మలు జెరుసలమును విడచుట.

లండను, డిసెంబరు 4:— సేలస్టీను రంగముననున్న రైటుగారి విలేఖకు డిట్లు నవంబరు 27-న లేడి ని తలించినవెను:—తురమ్మలు జెరుసలమునుండి ఆనేక పుత్రములను పోరులను వైదేశములకు నడపిరిని నమ్ముటకు తగిన ఆధారములుగలవు. తురమ్మలు వైరేడిదులవద్ద తమదళము లన్నటిని కేంద్రీకరించి, ఇల్లిదువద్దనే వారిజోషా నాగారు నూర్వాలెటు వయపునకు గదలకుండ కొంతకాలము నిల పెట్టి రని చెప్పుదురు. ఇచ్చట నిక వెనుదిరిగిన జెరుసలము పోయిన దని గ్రహించి వారచట ప్రబలముగ యుద్ధముజేయ నిశ్చయించుకొనిరి.

లండను, డిసెంబరు 4:—సేలస్టీను నుండి ఇట్లు తెలియ జేయబడుచున్నది. ఇవటి స్థితి తులు మారలేదు. మాదళములు కొన్ని దాడివెదలి వారాజామే దక్షిణతటమునందున్న తురు మ్మదళమునంతటిని పట్టుకొనినది. టిల్లేరము సమీపముననుం డు తురమ్మల కందకకంత్తలవై మూమునములు బాంబుల వేసెను.

ఫిల్లీ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త

డిల్లీ, డిసెంబరు 5:—హిందూదేశ మంత్రిగారు 4 వ తేదీని రాజప్రతినిధిగారి కీక్రింది తంత్రివార్త నంపిరి. కేంద్రానికి పశ్చిమమున కేత్రువు లనేకసాయలు తీవ్ర ముగ నెదిరించిరి. హిందూదేశ పంక్తిని భేదించినపుడు బ్రిటిషు వారొనరించిన ప్రయత్నములనే జేయవలయునని వారి యుద్దేశ్యము కేత్రులు మొదట నాకస్మికముగ వచ్చుటవలన నా ముఖ్య ప్రదేశమునందు కొంతభాగము నాక్రమించుకొన గలిగిరి. అందువలన రంగమంతటికిని తాత్కాలికముగ మహా భయము గలిగెను. అయినను బ్రిటిషువారు వెంటనే క్రొత్త దళములను తీసికొనివచ్చి, టాంకులసహాయమున ఆక్రమితస్థల మునుండి చాలవరకు వారి నావలకు తరిమిరి. బోర్లోనువనమున నతిప్రాముఖ్య స్థలమునందు బ్రిటిషువారు చివరవరకు తమయధికారమును నిలబెట్టుకొన గలిగిరి. ఇన్ని దినములనుండియు జరిగిన యుద్ధఫలితముగ బ్రిటిషువారు మాగ్నీయర్యునుండి వెనుకకు మరలవలసిన వారైరి. అయిన వారి ప్రధానలాభములకెట్టి లోప ములునురాలేదు; హిందూదేశ పంక్తిని కేత్రువులు మరలనాక్ర మించుకొనకుండ బ్రిటిషువారు నిలువరించిరి. కేత్రు సైనికుల ననేకుల వారుచంపిరి.

పరాసు రంగమున ముఖ్యమైన విశేషము లేవియు తెలుపబడలేదు.

ఇటలీయులు తమ ప్రదేశముల గాపాడు కొనుచు న్నారు. అయినను పెద్ద పెద్దకేత్రుదళముల సంచరించు చున్న టుల తెలియుచున్నది. మరియొకమారు వారెదిరుతురని తలంప బడుచున్నది.

తురుమ్మలు ఆనేక స్థానికయుద్ధముల నొనరించిరి. కాని ఎట్టిలాభమును లేకపోయెను.

జర్మనులు తూర్పు ఆఫ్రికానుండి పూర్తిగ తరిమివేయ బడిరి. అచట నిలచియుండినచీనిన్వ సైన్యము సయితము పోర్చు గీ ను వారి ప్రదేశము లోనికి బోయెను. జర్మనులవలన సామ్రాజ్యమంతయు నిప్పుడు మిత్రమండలివారి యాధీనమున నున్నది.

కొంతమంది రష్యాప్రతినిధులు తాత్కాలిక సంధిరాయ భారముల నిమిత్తము జర్మను. ప్రధానకార్యాలయమునకు బోయిరి. రుష్యాలో ననేకమంది వారి కార్యము నంగీకరింపలేదు. దక్షిణ రుష్యాదేశము పెట్రోగ్రాడుతో సంబంధమును ద్రెసిన్ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించెను.

లండను, డిసెంబరు 5:—వైమానికు లొనరించిన పనిని గూర్చి మౌనము హేగుగారిట్లు చెప్పిరి.—పోమవారుమాడు కేంద్రాని రంగమున మావిమానములు కేత్రువులవై బాంబుల వేసినవి. ఈప్రసవకు త్వర తటమున జరిగిన పదాతిదళమునకు సహాయమొనరించిరి. కేంద్రానికి పశ్చిమతటమున మావైమానికులు 291 బాంబులను వేసిరి. కేత్రువిమానములు రెండింటిని నేలగులద్రోసితిమి మావిమానములు రెండు కనిపించకున్నవి.

ఈ నెల 9 వ తేదీ బాపట్లలో జరుగబోవు ప్రత్యేకపు కరణములసభకు మన పుణ్యవశేషమున, మన అభివృద్ధినిగురించి కృషిసలుపుచున్న మా రావుబహద్రుల మోచర్ల రామచంద్ర రావు పంతులుగారిగ్రాసనాధిపతిగా నుండుటకు అంగీకరించి యున్నారు. మనకు కలుగుచున్న కష్టములు అన్నియు శ్రీ పంతులుగారికివశమయ్యే యున్నవి గాన యీ తరుణములో మనలో బుద్ధిమంతులు వారికి సహాయమై వారిచే మనజీతము లు అభివృద్ధినిగురించియు, మనకుకలుగుచున్న యిబ్బందులను గురించియు, నొక విజ్ఞాపనమును తయారుచేయించి త్వరలో మద్రాసునకు దయచేయవలెయున్న శ్రీ కార్యదర్శిగారికి సమ ర్పించుకొనుటకు మన మందరము త్వరపడవలెనియు ఈ సంఘాభివృద్ధికి మనమెల్లరు మొదట కృషిసల్పుట మన కర్తవ్యమనియు, సత్యవోలు రామారావుగారు మేడపాడునుండి మాకు వ్రాయుచున్నారు. (మా మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుటలేదని మాకు వ్రాసిరి. ఇయ్యది 5 వ తేదీ వారపత్రికలో ప్రకటించియుంటిమి. ఆ || ప || స ||)

తిరుచనాపల్లి బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులు:— మైది ద్యావులు ఈనెల 7 వ తేదీని ఒకసభను జరిపి ఇటువై ప్రతి వత్సరమునకు రాజధాని బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యాధి మహాజన సభను జరుపుటకు తీర్మానించిరి. మొదటి సభ 1918 న సం వత్సరములో తిరుచనాపల్లిలో జరుగును.

తుని వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుని కద్దనుండి)

కాలస్థితి - ఆ రోగ్యము.

తుని, డిసెంబరు 4:—వర్షములుతగినవి.పంటలు బాగుగ పండలేదు. నుమారు రెండుమూడు మాసములనుండి కలరా దేవత వెలసి నేటివరకు ఫలహారము జేయుచున్నది. ఆకాల ములో నీ దేవత మ మృత్యుగ్రహించుటచే నింక చాలకాలము నదలి వెట్టదని తోచుచున్నది. విశాఖపట్టణములో మహమ్మారి దేవత ప్రవేశించినదని కొందరు ఈగ్రామమునకు భయపడివచ్చి నారు. కాని యిక్కడ కలరా అప్పు యున్నదని యెరుగరు కాబోయి! చావన భయపడక రారమృతి యెదుర్కొని పోరు మ్రోందవజాతి యెట్టిదుస్థితికి దిగినది?

సింహాద్రిజగవతి ఖయేటరు.

శ్రీ మహారాజీ సాహెబ్బావారు లేటు జగవతిండుని స్మారకచిహ్నముగ వైసేరున మొక నాటకధనము నిర్మించి నారు. పోయిన నవంబరు నెలలో గృహప్రవేశ మహోత్సవ మైనది. భవన మతినుందరముగ నున్నది. శ్రీ వారి యల్లుగు రాజా చింతలపాటి సూర్యనారాయణరాజు బహద్రువారి సహాయ విశేషమున నీ మందిరమంత త్వరగతయారైనది. ఎన్నే టుమరమృతు సూపరువైజురు పేరి చెర్ల అప్పలరాజు గారు కడుచురుకుగను స్వంతపొగను భావించి దేశాభిమాన మును గనబరచి నాటకకాలపనినిషయమై శ్రద్ధదీసికొనినందు కు వారిని బహుకరించుచున్నాము. ప్రస్తుత మానాటకకాల లో మదరాసు కృష్ణ గానసభవారు నాటకములు వేయుచు న్నారు. రాబడి బాగుగనే యున్నది. కాని,పండిత జనరంజక ముగ వీరు ప్రదర్శింపలేకున్నారు. వీరు వేయు నాటకములు కేవలము కల్పితములు పురాణ వృత్తిరేకములు అని కొంద రభిప్రాయపడుచున్నారు. వీరికంపెనీలో స్త్రీలుకూడ పాత్రముల ధరించుటచే రాబడి కొంతవరకు పెరుగుచున్నది. చరిత్రాత్మక నాటకములనింతవరకు ప్రదర్శింపలేదు. ఇట్లువైనవీరావిష యమై కృషిచేసి యట్టి నాటకముల ప్రదర్శింతురు గాక.

రామానుజ పుస్తక భాండాగారము.

ఈగ్రంథాలయ మిదివరకు నాలుగేడలక్రొద్ద స్థాపింప బడి అప్పటినుండి ప్రయుజేటు మేనేజిమెంటులో నుండి యీ నవంబరు 17 వ తేదీని పల్లిప మేనేజిమెంటు లోనికి వచ్చినది. మువ్వూరు బ్రట్టీలు ఏర్పడిరి. భాండాగారము సభివృద్ధి లోనికి తెచ్చుటకు కట్టడిట్టుచు గు నిబంధనల నేర్పరచి పురప్రముఖ వర్గములో చాలమంది యు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగాజేరి పనిచేయు నిశ్చయించినారు. లేటు రామానుజ రావుగారి పేరుననే ఈ భాండాగారము కాశ్వత ముగా వర్ణింపట్లు గ్రామస్థులంద రేకగ్రీనముగ నంగీకరించి వారియందు గల స్నేహవాత్సల్యములను బాటించి తమకు దొరిచిన విధమున పనిచేయు బూనుట శుభదాయకము—ఈవిష యములో కృషి సల్పిన మాంధాత నరసింహారావు పంతులు వి. యే గారికి మందన కేతంబులు.

నూతన కార్యనిర్వాహక సంఘము.

రాజాకలిడిండి కుమార సత్యనారాయణ రాజుబహా ద్రుగారు ఆధ్యక్షుడు, దేవులపల్లి లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు ఉపాధ్యక్షుడు. చెన్నవీరాజుగారు కోశాధిపతి, గుంటూరుతితా రామదీక్షితులుగారు కొండపల్లి జగన్నాధరావుగారు కార్య దర్శులు. వీరుగాకనింక నెనమండ్రు సభ్యులుగలరు. ఆధ్యక్షుని, ఉపాధ్యక్షుని, కోశాధిపతిని బ్రట్టీలుగ నేర్పరచిరి.

సీతా స్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

ముద్దులొల్లు పద్యములు!! క్రావ్యుడు పాపియట్లు!!

ఇశ్వరి మృదుచుధురవైరిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు మహాభక్తము. ప్రదర్శన నాటకముగ నున్నది. శ్రీధర్మసూరితమైన చక్కని కర్ణాటకావి వర్ణపట్టు లతో నిండియుండును. ఒక పర్యామును చదివినను ప్రదర్శించినను విశవరు. దీనిని గూర్చి నెల్లూరు వాస్తవ్యులును బందర నోటిలు కాలేజి ప్రొఫెసరుగ శ్రీయుత ముత్తరాజు సుబ్బారావు, ఎం. ఎ. గా రొసగిన యగ్రాముమును చదివిన ఈనాట రాజముయొక్క ప్రాశస్త్యము చదువలకే బోధపడును. లంకా. 1-1-00 తపాలశాలి వేరు.

పసుమ యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి,
(9-1) భోజ్జిటి పేట, 2030.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

గౌ. ఏ. యస్. కృష్ణారావు, గౌ. భూపతిరాజు
వేంకటపతిరాజు గార్లకు.

ఆయా

“స్వేచ్ఛా పుస్తకాలసమితి” అను సొంత వ్యాసమును, నేను
“స్వేచ్ఛా” 8 తేదీన ప్రకటించిన ఆంధ్ర పత్రికయందు
వ్రాసియుంటిని. ఆ వ్యాసములోని విషయమై ఏమికోర్కయు
కలిగించుననినట్లు కానువిషయము. ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రజ
లకు కలిగిన సంతోషములను వాస్తవముగా తెలియజేయుట కర్తవ్య
మని విన్నవించుచున్నాడను.

తోటపల్లి, గూడూరు. పొణకా పెంచలురెడ్డి.

II

శ్రీ పంచముఖేశ్వరస్వామి లేబరర్స్ నైటుస్కూలు
సాలూరు.

ఆయా

సాలూరులో క్రొత్త క్రీడపంచముఖేశ్వరస్వామి లేబ
రర్స్ నైటుస్కూలు అను నొక రాత్రి ధర్మపాఠశాల స్థా
పించబడినదని సంగతి ఆంధ్రపత్రికలో కొన్ని మారులు ప్రక
టికమగుచున్నట్లు వివరించబడినది. దీనియందు శ్రద్ధవహించి రికార్డు
జు చేయించిన, 1. విశాఖపట్నం జిల్లా స్కూల్ అసిస్టెంటు
యిన్స్పెక్టరు ముప్పయ్యగారు, బొబ్బిలి శ్రీమంత్రి స్కూల్
లో నవో అసిస్టెంటు యిన్స్పెక్టరు ఏ. తమ్మన్నపంతులుగా
ర్లును ఎంతయు వందనీయులు. ఆంధ్రపత్రికాధికారులను నైటు
స్కూలును వెళ్లిచేయించిన, ఆంధ్రపత్రికాధికారులను, చుహ
రాజుగారి కార్యదాని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి మాయె
క్కు అనేక పంపినంతయు. ఈబడి కేవలము ధర్మబుద్ధితో
స్థాపించబడినది. పగుల తీరుబడిలేకుండు, పగటిపంతులూ చదు
వుకొనుటకు వయస్సు మించినట్టియు ద్రవ్యములేక చదువుమా
నుకొన్న వారికిని ముఖ్యముగా తమకు సహితవారికినిగూడ ఉప
యుక్తముగా నుండునట్లు రాత్రులందు యిచ్చుట విద్య
గలవగును. ప్రాధికార కోడి రావమూర్తి నాయకుగారు
నవంబరు 5 తేదీని యీ గ్రామమునకు వచ్చుచేసినపుడు, స్కూ
లును సహాయము చేతుమని సెలవిచ్చిరి. ఏకాగ్రమువలనో
వారిసహాయలాభము, వారిదర్శనము మేము చేసినను సాలూరు
లోకొకకామయెను. వారు పార్వతీపురము వెళ్లినివడ 25-0-0
సహాయము మాత్రము మనియార్డురద్దారా అంబేదకర్ సెల
విచ్చిరి. నడరు నైకము మాకు యింకారానందున, వారిది,
అంబేదకర్లకు యిందు మూలముగ కోరుచున్నాము. ఈ
గ్రామములో యెవరును దీనియందు ఆహ్వానముగలిగియున్నట్లు
రూపించెను. తెక్కు పట్టులమాత్రము కొద్దిగా వసూలయినని
గాని మరేమియును లేదు. ఇది వర్తకపులము జమించారీ
రాజధానియు అయియుండి నందువల్లన, 17000 జనసంఖ్యగల
బస్తీలో ఈ స్కూలును ఏ మెయిలో బోర్డువారిసహాయము లభిం
చువరకు దీనిని జరుపుటకు సహాయము దొరకనందువలన చాల
ఆశ్చర్యముగా నున్నది. ఈ నైటుస్కూలుకు యెవరినైనను
చందా ఆదుగబోయినపుడు మిక్కిలుగూడ శత్రువులగుదురను
భయము పొందుటకు అవకాశముగా నున్నది. ధర్మకార్యము
నకు సాధారణముగా అటంకములు గలుగుట సహజము.
స్కూలు చాల ప్రీతితో నుండుటచే పడిపోవునేమో
యని భయమగుచున్నది. కాబట్టి దీనికి సహాయము చేతు
మని వాగ్దానము చేసిన వారందరూ త్వరలో ఆ సహాయ
మును జేయవలెను. జేరనివాడును గూడ దీనికి దోడ్ప
డుదురగునా యని ఆశపడుచున్నాము. ఆరు మాసములవరకు
అనగా 1918 మార్చి వరకు జీతములు పుచ్చుకొనకుండగ వాగ్దా
నముచేసి నేటివరకు బనిచేయుచున్న నైటుస్కూలు ఈ పా
ధ్యాయులకు మావందనయును. దీని విషయమై కడత్రవహించి
చున్న సాలూరు యూనియను ధైర్యవంతులకి మావందనం
బులు. క్రొత్తగా మా నైటుస్కూలులో మాలలు మున్నగు
వారు చేరుచున్నారు. వారందరకు ఫలకలు పుష్కములును
యీను నుద్దేశించియున్నారను గాన మాయాదర్శిమానముంచి
సాహాయ్య మొనరించెదరని దేశాభిమానులనునేను చున్నాను.
సాలూరు

కే. వి. రమణయ్యశర్మ.

పారిశ్రామిక సంఘమువారు నిన్నరాత్రి బొంబయి
నుండి లాహోరునకు బయలుదేరిరి.

బొంబయి దొరతనమువారి మందిరమున 4 వ తేదీన గవ
ర్నరుగారిక సభ జేయించిరి. సభయందు బిరుదచిహ్నము
హాసగలడెను.

వ్యవసాయసంఘము వారి రీసంతకమున 10 వ తేదీ
నుండి 15 వ తేదీవరకు పూనానగరమున సమావేశమగుదురు.

పోర్టుమాన్ ప్రభువుగారు మరణించిరి.

ఆలిపూరు జైలులో నుండు నిర్బంధితు లందఱును
తిండి తినమని కట్టుకట్టిరి. వీరిలో చుహానేరముల సెనరించిన
వారును గలరని తెలియుచున్నది.

బొంబయిలోని యావరపద్ధతి చిత్రవస్తుప్రదర్శనము
నిన్నటితో నంతమైనది. నిన్నరాత్రివరకు 2½ లక్షల రూపా
యలనైకముకట్టెను. మొత్తము మూడులక్షల యాదాను
యముండును. కమిటీవారి నుకొనినదానికంటె నూటికి 50
వంతు లధికముగ ధనము ప్రోగయ్యెను.

మొదటి రూపాయి నోటు (నెంబరు 000001)ను బొంబయి
అక్క-పుంపెంటుజనరలు గారు ప్రదర్శనమునకు బహుమానముగ
మొసగిరి. “అవరుడె” నిధికి గాను ఈ నోటు ప్రదర్శనమున
ఏలము వేయబడును. హెచ్చుపాటు పాడినవారికి నోటు
ఇచ్చివేయబడును. నిన్నటివరకు టూపులపాటు రూ 500 లు.

లండను, డిశంబరు 5:—“డెయిలీ క్రానికల్” పత్రికకు
వెల్తోగ్రామముండి ఇట్లు తంతిరచ్చుచున్నది:—బర్మనులతో
సంధిగావింప నంపబడిన ప్రతినిధులు నలువురు. అందు నైసికో
దొడ్డిగారు కర్మమునందలి కర్మలు లిద్దఱుగలరు. వారు ప్రత్యేక
సంధికి సమైక్యించువారు కాదు. అయిన రుష్యానైసికో స్థితిని
గాపాడు నిమిత్తము ప్రయత్నింతురు. రాయబారములు జరుగు
నంతకాలము రుష్యా మిత్రమండలి రంగముల కట్టి ఆ సాయము
రాకుండ వారు చూచెదరు. రాయబారములందలి ప్రతిమూ
కార్యక్రమమును పోలి యటువారిచే తర్కింపబడి ప్రకటింప
బడును. యుక్రేనియను యుద్ధకార్యదర్శి యుక్రేనియను
దళములు బొల్షి లిక్సువర్గము వారికి సహాయ మొనరింపవల
దని కాసింపెను.

Calcutta

Mr. Montagu at Calcutta.

Addresses from Various Bodies.

CALCUTTA, December 5.
H. E. the Viceroy and Mr. Montagu received this
morning addresses from three more public bodies. The
Maharaja of Coosimbazar read the Bengal
Mahajana Sabha's address urging extension of
local self government, introduction of a larger leaven of
popular element in district and local boards, expansion of
local legislative council with two-thirds elected and one-
third nominated, adequate representation to trade and
commerce, special provisions for representation of other
important classes and minorities, articulate or inarticu-
late, power of Legislative Council to impose, remit, or
reduce provincial taxation and the appointment of non-
official Indians to half the number of seats in the provin-
cial Executive Council.

The Hon'ble Mr. Fazul Huq read the Bengal Prezi-
dency Moslem League address which was on the same
lines as that of the Congress League Scheme. In addi-
tion the address demanded that the number of
Muslim members in the Executive Council should
be half the total number of Indians, that in all branches
of public services Mahomedans should have adequate
representation of not less than fifty per cent and that an
Advisory Council should be formed consisting of non-offi-
cials to advise District Officers on the matter of daily
administration and that half the number of members
should be Moslems.

Dr. Abdulla Suhrawardy read the Indian Muslim Asso-
ciation address urging that the representation of Hindus
and Muslim in Provincial Legislative Councils by election
shall be equal in number provided that certain number
of seats shall always be reserved for nominated Muslims,
that the Secretary of State's Councils be abolished, that
the Arms Act be modified and that the Moslems should
be adequately represented in the Elective Council.

In the afternoon the Assam Association and Sylhet
Peoples' Association presented addresses both of which
approved of the Congress League Scheme.

Interviews.

Private interviews were granted in the
course of the day to the Maharaja of
Coosim Bazar, the Hon'ble Mr. Fazul Huq,
the Hon'ble Abdul Kaseem, the Hon'ble Aminur Rahaman,
Abdul Latif Ahmed, Mr. M. Rahaman, Dr. A. Shurawardy
Nawab Surajal Islam, Mr. W. C. Madge and the
Hon'ble Mr. K. K. Chanda.

The Indian Industrial Commission left for Lahore
last night.

Bombay

The Bombay Cricket Carnival.

BOMBAY, December 5.
The third and concluding day's contest between Hindus
and Mahomedans in the Quadrangular Cricket Tourna-
ment commenced this afternoon when the Mahomedans
resumed their second innings. Overnight when stumps
were drawn they had two wickets down for 44 and in the
first innings were leading by a narrow margin of 7 runs
overnight not out. Murad and Nazir Hussein did not last
long the former being finely held at wicket at 58 and
Nazir Hussein succumbing shortly after without adding a
single more. Yusuf Beg and Feroz Khan were now in
partnership and took total to 89 when the former was
clean bowled by Shivram.

The Mahomedan second innings all out at 2-30 P. M.
for 140.

The Hindus Defeat the Moslems by 5 Wickets.

LATER:—The Hindu Mahomedan contest in the Quad-
rangular Cricket Tournament resulted in a sensational
and exciting finish this evening the Hindu eleven in spite
of sanguine expectations to the contrary, qualifying them-
selves for the finals by defeating the Mahomedans by a sub-
stantial margin of five wickets. But for extraordinary ill
luck this margin should easily have been higher. When the
game was resumed this forenoon the position was quite
interesting. On the result of first innings the Maho-
medans were leading by seven runs and in their second
venture had two wickets down for 44, and it was doubted
whether both sides would be able to get through their
second venture with only one day more to go but the
Mahomedan batsmen due to a combination
of circumstances could not justify the high hopes enter-
tained of them and without registering any tall score all
succumbed for a total of 140. Abdul Salam's 29 was the
highest score on the side, Nazir Hussain with his 21
coming next followed by Yusuf Beg with 20. In Shiv-
ram and Joshi they found two deadly attackers. Between
them they captured eight wickets sharing the honour
equally.

The Hindus Opened Their Second Innings

at twenty to three with 160 minutes before them to decide
the issue which to result in their favour required
148 runs. They sent in Kantak and Vithal and
the pair setting in well made splendid stand the
scoreboard registering 74 in an hour in a comparatively
rapid time. When Vithal fell his 39 although not high in
itself was quite valuable. He gave good exhibition of
batmanship. Pai the Hindu skipper took his place
and taking a good deal of risk, assisted Kantak to bring the
total to 133 when he was L. R. W. to Saleh Mahomed.
Excitement ran quite high, just when the
result of the game was certainly for the
Hindus but three more wickets were down with the
addition of six to the score and eventually at ten past
five the winning boundary stroke was hit amidst cheer-
ing. Kantak made a splendid stand at the wickets his 67
which included good many fours and one overboundary
being chiefly responsible for the Hindu victory.
His is the tallest score so far in the
match and he played a confident game making amends
for the mistakes made in fielding by giving three Maho-
medan batsman a second life.

There was an interesting interlude of about fifteen
minutes when the Mahomedans were batting. A charger
after unshipping its burden, a mounted policeman, forced
entry into the cricket field and covered the pitch in a
circus fashion with hundreds of men and two mounted
police chasing after him. He was eventually secured by
an Indian constable to the great relief of the players.
The following are the scores.

Mahomedans' first innings 202.

Hindus first innings 195.

Mahomedans second innings 140,

Hindus second innings 150 for 5 wickets.

The Bombay Food Exhibition.

Satisfactory Results.

BOMBAY, December 5.
The Bombay exhibition of food and household requisites
and fancy fair conclude to-day. Approximate gross
takings upto last night amount to two and a half lakh.
It is expected that the total will amount to three lakhs
which is fifty per cent better than the committee's san-
guine expectations.

The first one rupee note numbered 100000 gift of Ac-
countant-General Bombay to the exhibition is to be sold
to the highest bidder for the benefit of "Our Day Fund."
Rupees five hundred was the highest bid offered for it up
to the last evening.

The Board of Agriculture.

Meeting at Poona.

BOMBAY, December 5.
The meeting of the Board of Agriculture will be held
in Poona this year from the 10th to 15th December.

BOMBAY, December 6.
On behalf of the accused in the G. I. P. Railway riots
case who were convicted by the Special Presidency
Magistrate a few days ago, application for revision has
been made before justice Heaton and Shah. The
application was admitted and seven out
of ten accused person were released on bail.

It is stated that the newly formed Congress Committee
at Delhi is going to invite the Indian National Congress
to hold its next year's session in Delhi and the Delhi
Moslem League to hold the next year's session there.

RANGOON, December 6.
Telegrams of condolence had been received from all
parts of India by relatives of the Hon'ble M. Cowasjee.
As a mark of respect to his memory the Municipal offices
were closed yesterday. The Hon'ble W. F. Rice, Offici-
ating Lieutenant Governor, sent a letter to Mr. B. Cowas-
jee, Barrister-at-Law, expressing his extreme regret at the
death of his brother whose services as public man in
Rangoon in various capacities had been of great value
and highly appreciated by the local authorities.
The loss would be deeply felt. His Honour expresses
his personal regrets and sympathy to the recipient of
letter and requested the same to be kindly conveyed to
other relatives.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

America

U. S. A. and the War.

Stirring Speech by President Wilson.

LONDON, December 5.

WASHINGTON.—Addressing the Congress to-day, President Wilson said he would ask Congress to consider again and with very grave scrutiny the war objectives and measures by which they meant to attain them. The purpose of discussion was action which must move straight towards definite ends. They would not slacken nor suffer themselves to be diverted from the object of winning the war; but it was worthwhile asking and answering questions when they would consider the war won. As a nation they were united in spirit and intention and he gave little heed to those who told him otherwise. After severely trouncing anti-war sections and pacifists, the President proceeded to state reasons for which the war was being waged and the part the United States meant to play in the settlement of its searching issues. The American people desired peace by the overcoming of evil, by defeat once for all of sinister forces rendering peace impossible. They were impatient with those who desired peace by any sort of compromise. He declared that the intolerable thing of which Germany had shown them the ugly face, this menace of combined intrigue and force which they now saw so clearly as German power, a thing conscienceless, without honour and incapable of a covenanted peace must be crushed, and if it be not brought utterly to an end, at least shut off from the friendly intercourse of nations. He further declared that when the time came that peace could be discussed, when the German people's spokesmen whose word could be believed, and these spokesmen were ready to accept the common judgment of nations regarding what henceforth should be the basis of law and covenant for life of the world, then the United States would be willing and glad to pay the full price for peace ungrudgingly. That price would be full and impartial justice at every point and for every nation which final settlement must effect our enemies as well as friends.

President Wilson next referred to what he described as the crude formula of no annexations, no contributions and no punitive indemnities which he asserted that masters of German intrigue had diligently used to lead the people of Russia astray; also the people of other countries where there were agents in order that a premature peace might be concluded before the autocracy was taught its final lesson and the people of the world were put in control of their own destinies. Let there be no misunderstanding. Our immediate task is to win the war. Nothing shall turn us aside from that until it is accomplished. Every power and resource we possess whether in men, money, or materials, is being devoted, and will continue to be devoted, to that purpose until it is achieved. Those who desire to bring peace about before then I counsel to carry their advice elsewhere. We will not entertain it. We regard the war as won only when the Germans, through their properly accredited representatives, say they are ready to agree to a settlement based on justice and reparation of the wrongs committed by their rulers. They have done a wrong to Belgium which must be repaired. They have established power over other lands and peoples than their own, over Austria-Hungary, the hitherto free Balkan States, Turkey and within Asia, which must be relinquished. Germany secured by the peace of the world an empire of trade and influence and then sought to establish military and political dominion by arms. The peace we make must remedy that wrong.

President Wilson emphasized that no interference with the German Empire's internal affairs was intended; but he contended that the German people were being deceived in the belief that they were fighting the war of desperate self-defence.

We in fact are fighting for their emancipation from fear. If the German people continue to be obliged to live under their present masters after the war it might be impossible to admit them to the partnership of nations which must henceforth guarantee the world's peace or admit them to a free economic intercourse which must inevitably spring out from their partnership of real peace. There would be no aggression in that which would be inevitable because of distrust. President Wilson proceeded to lay stress on

The Value of the World's Opinion

He said that no representative of any Self-Governed Nation would dare disregard it by attempting such covenants of selfishness and compromise as entered into at the Congress of Vienna, the same baneful influences which prevented the German people from having an opinion of their own which they might set up as a standard of conduct for their rulers had unfortunately pervaded the Russians with disastrous results at the present moment. Dr. Wilson reiterated the declaration made in January that all the nations of the world were entitled to free, assured and unobscured access to the pathways upon the sea. He earnestly recommended the Congress immediately to declare the United States to be in

State of War with Austria Hungary

which was merely the vassal of Germany not acting in response to the wishes of its own people. This was the logical course and followed the wishes of the American people. It was true that the same logic would lead to a declaration of war against Turkey and Bulgaria for they were also the tools of Germany but they did not stand in the direct path of the United States' action. We shall go wherever the necessities of the war carry us but we should only go where immediate and practical considerations lead us. "We must face facts as they are and act without sentiment in this stern business." Turning to legislation the President said that laws regarding alien enemies must be extended and also special control established over arrivals and departures of persons to and from the United States. The Legislative programme included making alien women enemies of being kept in at Government internment camps by non-belligerent countries in place

of internment of similar institutions where they would be made to work like other criminals. Profiteering still existed to a large extent and there must be a limiting of prices. Other legislation was formulated for the attention of the Congress which, he said, in the present session should concentrate its whole attention and energy on a vigorous rapid and successful prosecution of the great task of winning the war. In a striking peroration Mr. Wilson scathingly condemned the purposes of the Central Powers whose Ministers' secret diplomacy sought to take our very territory away from us and interrupt the Union of State. He eloquently restated the ideals of the Allies with whom he said the cause being just and holy the settlement must be of a like motive and quality. He concluded:—"The supreme moment of History has come. The eyes of the people have been opened and they see. The hand of God is laid upon nations. He will show them favour, I devoutly believe, only if they rise to the clear heights of his own Justice and Mercy."

Further Passages.

LONDON, December 5.

The following is the text of President Wilson's reference to the spirit in which he was of opinion settlement after the war should be made:—"The very deep wrongs committed in this war will have to be righted. That is a matter of course. But they cannot and must not be righted by the commission of similar wrongs against Germany and her Allies. The world will not permit the commission of similar wrongs as a means of reparation and settlement. Statesmen must by this time have learned that the opinion of the world is everywhere wide awake and fully comprehends the issues involved."

The Pure Air Which Governments Should Breathe.

No representative of any self-governed nation will dare to disregard it by attempting any such covenants of selfishness and compromise as were entered into at the Congress of Vienna. The thought of plain people here and everywhere throughout the world, the people who enjoy no privilege and have very unsophisticated standards of right and wrong is the air all Governments must henceforth breathe if they would live. German rulers have been able to upset the peace of the world only because the German people have not been permitted under their tutelage to share the comradeship of other peoples of the world in either thought or purpose. They have been allowed to have no opinion of their own which might be set up as a rule of conduct for their Government. But the Congress that concludes this war will feel the full strength of the tides that now run in the hearts and consciousness of free men everywhere. Its conclusion will run with those tides.

Congress Wildly Cheers the Speech.

The Congress enthusiastically and wildly cheered President Wilson's speech especially the recommendations of war against Austria and that there must be impartial justice in the final settlement. His recommendations of rigorous measures against aliens were also loudly applauded.

Why War Against Austria was Declared?

LONDON, December 5.

NEW YORK.—The Associated Press Correspondent in Washington learns that in a conversation with Congressional Leaders before leaving the Capital on Tuesday President Wilson said that declaration of war against Austria was advised largely because it might be necessary at any time to have American soldiers' aid to Italy.

A Black List of Firms Published.

LONDON, December 5.

WASHINGTON.—The War Trade Board has promulgated a black list of 1600 firms in twenty Central and South American States with whom American merchants are specially forbidden to trade except under special license. The list constitutes the first section of a record which will eventually include the names of firms of most countries of the world including the United States itself. Latin America is dealt with first because a large number of firms there are active in aiding Germany's cause.

The War Situation.

Enemy Seeking a Decision.

LONDON, December 5.

WASHINGTON.—Mr. Baker in his weekly review of the war says:—"The outstanding feature is the ever increasing mobility of action of the forces engaged. The enemy is apparently seeking a decision, realising he cannot endure much longer the strain of trench warfare imposed by the Allies in the west. This explains the attempt to crush Italy where five weeks of desperate fighting have brought him no nearer the real objective. The Italians backed by the Allies are now able to check the Austro-German invasion. The enemy is constantly detaching large contingents from the eastern front, although the season is not propitious for big military enterprises, yet owing to the imperative necessity for the continuance of this mobility, further enemy offensives are anticipated. But the Allies will give the enemy no respite and any German offensive will be promptly met by a counterstroke of great severity. Referring to Cambrai, he says that the British now have the situation well in hand."

Russia

War Will Not End in a Draw.

General Ludendorff Says Central Powers Will Win.

LONDON, December 5.

AMSTERDAM.—In the course of a conversation with a representative of a Vienna newspaper, General Ludendorff said the war would not end in a draw but in favour of the Central Powers. Regarding the Russian armistice he said there must be security that the Government possesses the power to enforce the results of the negotiations. A general armistice would be difficult, as submarine activity would have to be interrupted, so the Entente could improve its position while no supplies reached the Central Powers. The armistice must, therefore, be short, otherwise the military situation would suffer. Modern war, he said, was a war of peoples not of armies. War now terminates with the defeat of an enemy people. There are no decisive battles now as formerly. They merely have an indirect influence on the whole system which decays and collapses.

Peace Delegations.

And Army's Views.

LONDON, December 5.

The Russian wireless official telegram from M. Skliansky President of the Congress of the fifth army states that peace delegation from the Council of the Peoples' Commissaries at the invitation of the Congress arrived at Dvinsk on Sunday. Speeches of delegates provoked rounds of applause. The Congress solemnly promised to destroy all wasp nests of counter-revolution which were obstacles to peace, particularly the nest of Dukhonin, Gotz Avksenteff and other traitors of the revolution sitting at Mohiloff. The delegates departed then and the German delegates received them in a neutral zone. There was a demonstration in Dvinsk when banners were displayed inscribed 'long live the Council of peoples' Commissaries.' They will control production and abolish secrecy in trenches. Our spirits are high."

General Dukhonin Killed.

LONDON, December 5.

A Wireless Russian communique says:—"M. Krylenko in a proclamation states he entered Mohiloff at the head of revolutionary troops and surrounded headquarters without fighting removing the last obstacle to peace. He strongly condemned the Act of lynch law practised on Dukhonin. The communique states popular hatred has surpassed the limits of reason in spite of all efforts to save Dukhonin. He was thrown out of the railway train at Mohiloff station and killed. Korniloff's flight on the preceding day caused this excess. M. Krylenko urges comrades worthy of their secured freedom not to stain the peoples' authority. Revolutionary peoples are fearful in struggle but must be soft after victory. The struggle for peace received new strength. By the fall of the headquarters M. Krylenko in the name of the revolution calls for unity and discipline."

Revolutionists to Attack Headquarters

PETROGRAD.—It is stated that the military revolutionary committee has sent a force composed of reserves of famous Guards regiments and several machine-gun detachments against the General Staff Headquarters.

Collision Expected at any Moment.

PETROGRAD.—General Krylenko's adjutant has telegraphed that General Krylenko has arrived at Vitebsk with detachments of Petrograd garrison and that Cosacks are gathering on their flanks and rear. Reading between the lines of the despatch, a collision is possible at any moment, and according to other sources the first small clash has already occurred with some casualties.

General Staff Surrenders.

PETROGRAD.—The Maximalist news agency states that a telegram from General Krylenko from Vitebsk announced that the general staff has surrendered to Maximalists.

General Korniloff's Escape.

PETROGRAD.—It is circumstantially reported that General Korniloff escaped on 2nd December.

When the Local Armistice Began.

LONDON, December 5.

AMSTERDAM.—A Berlin official message adds that the local armistices mentioned in earlier telegrams began at ten last night.

Arrangements have been made referring to mutual intercourse and military activities. At least forty-eight hours must elapse before recommencement of hostilities in the event of a denunciation of the truce.

Allied Subjects Leave Moscow.

Reuter's correspondent at Petrograd wires that allied subjects are hastening to leave Moscow.

Fraternisation Increasing.

LONDON, December 5.

The Russian military plenipotentiary accredited to the British Army reports that fraternisation has increased especially on the northern and western fronts in connection with the armistice.

Russia and Peace.

Every Stage of Negotiations to be Published.

LONDON, December 5.

A telegram to the "Daily Chronicle" from Petrograd states that peace delegates to Germans number four. They are accompanied by two Colonels of the General Staff who do not sympathise with the idea of an isolated peace but are going to protect the military interests of Russia and Allied fronts during negotiations. M. Troitzky has informed the American Attache that every stage of negotiations will be published and discussed by the Soviet. The Ukrainian War Secretary has ordered Ukrainian troops not to support Roshchinsk's manoeuvres as it involves a risk of the breach of Russian front and invasion of Ukraine.

TELEGRAMS.

A telegram to the "Daily News" from Petrograd says that Peoples' Commissaries have issued a manifesto to the German soldiers which will be circulated broadcast through German and Austrian armies by aeroplanes.

Constituent Assembly Elections. Large Majority Against Maximalists.

LONDON, December 5. PETROGRAD.—Hitherto the election returns show a large aggregate in the provinces against the Maximalists, while the minority in the army is supporting them. The following are some examples of the polling:—

Restoff, in the Don Province, Cossacks, and Cadets together have a seven thousand plurality over the Maximalists;

The town of Elizaphetgrad, the Jewish Coalition, eight thousand Socialists, 4,600; Cadets, 3,700, and Maximalists, 1,500;

Nijni-Novgorod, Cadets 3,500, Socialists 1,000, and Maximalists 400;

Penza, Cadets 7,200, Socialist 7,000, and Maximalists 2,700;

Sevastopol, Maximalists are under twenty per cent. of the whole.

Samara, supposed to be a socialist stronghold, there is only a Maximalist plurality of one thousand over the Socialists and Cadets combined.

France

Unity of Action Assured.

LONDON, December 5. PARIS. M. Pichon, Minister for Foreign Affairs, has announced that the Allied Conference has given happy results, practically assuring unity of action economically, financially, and in military affairs. The needs of the allies regarding finance, munitions, transport and supplies were most carefully studied, and the decisions would guarantee them every satisfaction. The creation of a supreme Inter-Allied Naval Committee had been decided on, while unity of military action had been certainly realised by the allied general staff which was working according to programme. Diplomatically also, complete agreement had been reached in all matters necessary to ensure victory.

Germany

British Gains Exceed Losses.

ALLAHABAD, December 5. LONDON, December 4th.—The "Central News" Amsterdam correspondent quotes Admiral Von Tirpitz as saying in a speech at Essen on the annexation programme that the fact existed—and they must recognise it,—that England so far had gained more than she had lost.—("Pioneer.")

German Casualties Unknown.

LONDON, December 5. In the House of Commons Mr. Macpherson stated that Germany had prohibited the export of official casualty lists, hence totals could no longer be published.

Great Britain

1,80,951 Prisoners in British Hands.

LONDON, December 5. In the House of Commons Mr. Macpherson stated that to November 26th we had taken 1,80,951 prisoners on all fronts of whom 1,27,102 were Germans and 2,092 Austrians and Bulgarians.

The British Forces Near Aden Lord Curzon's Statement.

LONDON, December 5. In the House of Lords Lord Curzon stated that we were holding an arc of about eleven miles from Aden. So far as was known the Turks in the vicinity had no direct communication with Turkey and had not received supplies or reinforcements.

Torpedo Boat Blown Up.

LONDON, December 5. An enemy mine blew up torpedo boat "Edithly".

LONDON, December 5. The death is announced of the Earl of Portsmouth.

The Anglo-Persian Oil Co. Claim from Persian Government.

LONDON, December 5. At a meeting of the Anglo-Persian Oil Company Mr. Charles Greenway stated that the Company was claiming £6,13,887 from the Persian Government for loss owing to the ruling in 1915. The profit amounted to £4,15,000, and he estimated that the Government's two million shares could at present be sold for between six and eight million sterling.

Mr. Greenway announced that the Mesopotamian Railway would shortly substitute oil for coal, enabling large economy for tonnage to be effected.

East Africa

East Africa Campaign, What has been Accomplished.

LONDON, December 5. Reuter's correspondent at Addis Ababa wires:—We have now secured the line between the two great lakes, Lake Victoria and Lake Tanganyika. The whole of what may be

called the south-east quadrant of country, whose size is three hundred by five hundred miles, has been cleared of the enemy. During October and November we accounted for fifty-nine white troops and 269 Askaris killed, excluding bodies which the enemy carried off, and 1,343 whites and 3,975 Askaris taken prisoners. Askaris do not include porters and armed levies. We captured fifty-four machine guns, two four-inch guns, nine field-guns and one howitzer.

Natives Surrender.

Reuter's correspondent wires from Ndauda that 3,500 blacks belonging to General Tafel's force have now surrendered. There are no German military or civil authorities now north of the Rovuma and our occupation is complete. Political officers are being appointed in all districts. Our patrols have penetrated considerably south of the Rovuma.

Western Front

Enemy Attack Broken. Hostile Artillery Activity.

LONDON, December 5. F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—Our artillery broke up concentrations east of Gouzeaucourt and in the neighbourhood of Moenvres before the attack could develop. The enemy's artillery has been active in the neighbourhood of La Vacquerie. There has been considerable hostile Artillery activity north of Armentieres, southeast of Ypres, and in the Passchendaele sector.

Supreme German Effort.

Hurricane of Fire on Cambrai Front. British Troops Fighting Like Tigers.

LONDON, December 5. Reuter's correspondent at Headquarters says:—The activity mentioned this morning in the region of La Vacquerie was apparently the signal for enemy artillery to blaze up along the whole front from Gouzeaucourt to Moenvres. Our guns thundered in reply and the hurricane of fire has now lasted some hours. A new German division from Flanders has been brought to this front, also various fresh independent units have been identified. Germans appear to be making a supreme effort in this sector, but the correspondent temperately observes that for miles behind our lines is one great silence of extraordinary activity.

Captured German objective maps show that the scheme of the offensive was very ambitious. For example, certain troops had set them as the first day's objective a line which would have carried the left flank two miles from where our front line rested prior to the great drive of November 19th. The actual gain of these same troops was very slight. So far as definite news is available, we are still standing firm at La Vacquerie which may be described as the centre of the German attack, and the enemy has nowhere made progress. Our men are fighting like tigers and have piled up a regular barrier of field grey corpses. We have recovered still more guns temporarily lost during the first onslaught on Friday. During Friday one battery of ten of our machine-guns fired seventy thousand rounds at an average range of twelve hundred yards with ghastly effect.

The Fighting Described.

Enemy's Colossal Losses.

Reuter's correspondent at headquarters wires: The Germans made prodigious preparations for yesterday's efforts bringing many train-loads of troops from the Eastern Front. The weather was throughout perfect, enabling our gunners and riflemen to make the best possible marksmanship. It may be computed that no fewer than twelve divisions were thrown into the attack coming on in endless waves across rolling country. Our advantageously posted field batteries caught the Germans at short ranges with devastating effect. Yet at one time sheer weight of numbers carried them through our line south of Marcoing. But a splendidly spirited counter-attack sent them reeling back. Again and again we either beat the Germans back after awaiting the clash in our own lines, or advanced to meet them in a hand-to-hand conflict. Airmen did magnificently. They spotted a large concentration of German Guns and directly contributed to the destruction of many. Whether the Germans renew their colossal costly attempt remains to be seen. Personally I do not believe the rumour that they have massed cavalry ready to break through. We still retain the high country north of La Vacquerie, which considerably minimises any tactical advantage the Germans may have gained from the reoccupation of the ruins of the village. Most methodical activity prevails in the rear of our battle front where the exceptional dryness of roads is facilitating transport and other operations. I think it can safely be said that we are quite ready to deal with any further projects the enemy has in mind.

Results of the Enemy's Attack. Slight Recovery of Ground.

LONDON, December 5. Reuter's correspondent at the British headquarters wiring to-day says:—As a result of yesterday's great German effort La Vacquerie has been left to him and our line has been slightly bent back on a mile front west and southwest of Masnières. We have withdrawn slightly, while it is understood that our line at Marcoing now does not include the whole of the copse of that name. This is practically the sum total of the German recovery of territory effected at a truly appalling price. His effort was admittedly undertaken to recover the lost fifteen miles of the Hindenburg Line and free Cambrai from the present threat. The situation in Bourlon Wood, which dominates Cambrai, is unchanged.

Useless Sacrifice of Life.

ALLAHABAD, December 5. LONDON, December 4th.—The German attack on General Byng's army appears to be following the course of every German attack on the western front since gas surprised the Canadians at Ypres in 1915, the initial success being followed by a great but useless sacrifice of life. By all accounts the week-end attacks have been delivered by masses of men and without regard to losses in the first Ypres campaign.

According to the "Journal's" correspondent on the British front, the enemy has issued twenty divisions collected from everywhere where reserves were available. These were hurled like an avalanche against the British on Friday, Saturday and Sunday. The officers serving under the orders of the Crown Prince of Bavaria relied upon avoiding the disgrace with which they were threatened by retaking the Hindenburg line and throwing us back from the ten villages from which we drove them. They have only succeeded and at a cost disproportionate to their sacrifices in getting near Lateau Wood and the ruins of the village of Villers Guislain. This is a poor result indeed.—("Pioneer.")

LONDON, December 5.

This afternoon's communique from Marshal Haig says there has been usual reciprocal artillery firing on battle fronts.

To-night's French communique says:—There has been violent artillery action on the right of the Meuse and in Vosges.

LONDON, December 5.

In the communique regarding aviation Marshal Haig says:—Aeroplanes on Monday bombed and machine-gunned villages in enemy occupation on Cambrai battle front and also co-operated with infantry in local fighting eastward of Ypres. They dropped at night 291 bombs on a village westward of Cambrai some pilots making three consecutive trips. Two hostile machines were driven down two of ours are missing.

LONDON, December 5.

This afternoon's French communique reports fairly lively artillery firing on the right of the Meuse. We brought down yesterday two German aeroplanes and forced six others to land in their own lines.

Palestine Front

Turks Remove Archives from Jerusalem.

LONDON, December 5. Reuter's special correspondent with the Palestine field force telegraphing on the 29th November says:—There seems to be good ground to believe that the Turks have removed archives and many civilians from Jerusalem. The Turks are concentrated at Birah and Ilgid. The latter was where Joshua commanded the sun to stand still. And they are preparing a determined stand realising that Jerusalem is lost if they give way.

Turkish Communications Bombed.

LONDON, December 5. The Palestine Communique says:—The situation generally is unchanged. Eastern county troops made a raid and captured the whole garrison of the Turkish post southward of Nah Rajil. Our aeroplanes successfully bombed Turkish communications in the vicinity of Tulkeram.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 5. H. E. the Viceroy has received the following telegram from the Secretary of State for India dated the 4th December 1917.

The enemy have been attacking repeatedly and in great force west of Cambrai, intending by an enveloping movement to pinch off the salient made by the British when they broke through Hindenburg line. The German attack has been on a scale only equalled by attacks on the Ypres in the first year of the war. The enemy by initial surprise were able to penetrate some distance within the salient and for the time to endanger the whole position, but the British bringing up reserves, dismounted cavalry and tanks, drove them out of most of the ground gained and the British have maintained their hold throughout on the very important high ground of Bourlon Wood. The net result of several days fighting is that the British have had to withdraw from Masnières, but have held their most valuable gains, have prevented the Germans recapturing the Hindenburg line, and have inflicted very severe losses on the Germans, who in attempting to gain their object had advanced across the open in dense waves of men.

Nothing important is reported from the French front. The Italians are maintaining their positions, but movements of large bodies of the enemy are reported and a further attack is expected.

The Turks have made a number of local attacks all along the British line from the neighbourhood of Jerusalem to the sea, but without causing any change in the position.

The Germans have now been completely evicted from East Africa the small force remaining having fled to Portuguese territory very short both of munitions and food. The whole German Colonial Empire is now in the possession of the Allies.

Certain Russian delegates have proceeded to German headquarters to negotiate armistice but their action is repudiated by a large portion of Russia and south Russia has proclaimed itself independent of Petrograd.

Investiture Ceremony at Bombay.

BOMBAY, December 5. The reception held last night at Government House, Malabar Point, was attended by a representative gathering of about twelve hundred people. H. H. the Governor presented a number of decorations at an investiture ceremony.

సంగ్రామము, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు.

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి గంభీరవాక్యము.

వాషింగ్టను, డిసెంబరు 4:— కాంగ్రెసు మహాసభ యందు విల్సనుగారు నేడు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. యుద్ధపుటాళియములను, ఆశయములను కార్యరూపక మొనర్చుట కవలంబించు మాత్రములను, మరల పరిశీలింపుడు. విజయమందు టయె సమరమున మన గవ్యస్థానము. గవ్యస్థానమును చేరుట యందు మందగమనము గాని, గవ్యస్థానము నేమరుటగాని మనము సహింపజాలము గాని సమరముం దేదళ విజయదళయ విజృంభించినదియు వ్యక్తపరచుకొనుట యుక్తము. అమెరికావారందరే యభిప్రాయమై యున్నారు. అట్లు లేదని చెప్పవారి వాక్యము లసత్యములు గాన పరిగణింప నగత్యములేదని చెప్పమ విల్సనుగారు శాంతి వాదులు మున్నగు వారల ఖండించిరి. యుద్ధమేల జరుగుచున్నదియు అమెరికావారి యుద్ధమున నెట్టి భారమును వహించునదియు పిదప నధ్యక్షుడు చర్చించెను. లోకమున శాంతివెలయకుండ నవరోధము కలిగించు దుర్బుద్ధులను జయించి లోకమును శాంతివంత మొనర్చు నమెరికావారి వాంఛ. ఏదియో యొకటియన సంధిజేసికొనుట కమెరికావారికి సరిపడదు. ఆత్యగౌరవ విరహిత యై, సంధిపత్రముల నతికమించి, కపటోపాయము లెన్నియో గనబరచిన జర్మనీరాష్ట్రము పూర్తిగ నసహాయ గావలయును లేక యితర జాతులతో నీరాష్ట్రమునకు మైత్రి లేకుండునట్లు బహిష్కరింపవలయును. సంధిచర్చలు వెలయగల కాలము సమాపించి, విశ్వాసార్థులగు నాయకులు జర్మనీయుల పక్షమున నిలుచుతరి శాంతి నిమిత్త మొనర్పవలసిన త్యాగములను అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు వారొనర్పగలరు. అన్ని విషయముల యందును ప్రతిజాతికిని సంపూర్ణ మగు న్యాయము దొరకవలయును. సమరాంతమున జరుగు నీ పరిష్కారము మన శత్రువులకే గాక మిత్రులకు గూడ వర్తించును.

నూతనమగు రాష్ట్రముల వశపరచుకొనగూడదు. నవ్వ పరిహారము లుండగూడదు—ఈమున్నగు కపటవాక్యములతో జర్మనీయులపై వెంటలు రుష్యరాష్ట్రమును తప్పుద్రోవను బెట్టిరి. రుష్యులందేగాక మరికొన్ని రాష్ట్రములయందుగూడ నిట్టి దుర్బుద్ధులని జరిగినవి. త్వరలో, ప్రస్థానిరంతరప్రభుత్వమునకు గించు నుద్దేశముతోడ వై తీరున బోధలు జరుగుచున్నవి. యుద్ధమున విజయమందుటయే మన ముఖ్యోద్దేశము. ఇతర కార్యములు నునల నీమార్గముననుండి తొలగింపగూడదు. మనయాధారములన్నియు వైకార్యము క్రింద నే వినియోగమగుచున్నవి. ముమ్మందుగూడ మన ధనము మన నైస్యములు మున్నగునన్నియును సమరవిజయమునకే యుపయోగపరుపబడును. సంపూర్ణమగు విజయము సొందకుండ సంధిజేసికొనవలసినదని చెప్పవారి సలహా మన చెవులకెక్కదు. ధర్మమార్గముల ననుసరించిన వ్యవహార పరిష్కారమునకు జర్మనీయుల ప్రతినిధు లంగీకరింప సంసిద్ధులై, తామొనర్చిన క్రొవ్యములకు పరిహారముల సొసగుదుమని వారు పలుకునపుడు యుద్ధమునందు జయమునందినట్లు మనము విశ్వసించవచ్చును. స్వచ్ఛందములగు బొల్గల రాష్ట్రములు, తురుష్క రాజ్యము, ఆస్ట్రీయా హంగరీలపై జర్మనీ యులు తమ యధికారమును స్థాపించి యున్నారు. ఈరాష్ట్రములను జర్మనీయులు విడువవలయును. శాంతిసమయమున జర్మనీయులు లోకముం దెల్లడలన తమ వర్తకమును వ్యాపింపజేసికొని, అన్నిస్థలముల యందును పలుకుబడి గలిగి నిజమగు సామ్రాజ్యమును కలిగియుండిరి. అట్టినితియుండుండియు, భుజబలమున రాజకీయమగు సామ్రాజ్యము నేర్పురపయల్పించిరి. మనమొనర్చు సంధి మైత్రివ్యక్తియును సవరింపవలయును.

జర్మనీదేశపు రాజ్యాంగములతో నెట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనబడ దనియు, ఆత్యగౌరవకాంక్షయై యుద్ధ మొనర్చుచుంటి మని జర్మనీదేశపు ప్రజల కొక దుగభిప్రాయము కలిగింపబడిన దనియు విల్సనుగారు తిట్టి పలికిరి.

తూర్పుఆఫ్రికా సేనాని కభినందనము.

లండను, డిసెంబరు 5:— ఇటీవలివిజయముల కభినందించుచు యుద్ధమంత్రవర్గము వారు తూర్పుఆఫ్రికా సేనాని కొక తంత్రవాదనంపిరి. ఉష్ణప్రదేశమున, శత్రువుల కల్పించిన యవరోధముల సరకుచేయక, వారల నొడించుటయందు నైసికులు గనుపరచిన ధయిర్యసాహసములను, ఓర్పుసంపదయును మంత్రవర్గమువారు ప్రస్తుతించిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

ఆంధ్రేతర రాష్ట్రములు—ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికొర కేకదీక్షగ మూడుసంవత్సరములనుండి పనిచేయుచుండిన సంచారకార్యదర్శి బ్రహ్మశ్రీ దేవులపల్లి స్వామికృష్ణగారు గంజాము. మండలము నుండి కర్నూలు మండలమునకేగి కడప-కర్నూలు మండలములలో సంచారము చేయబోయి యుండిరిని యాంధ్రప్రపంచ మీవరకే యెఱిగియున్నది. అటునుండి వీరిపుడు స్థాయిసంఘ కార్యదర్శిగారి సెలవొంది కర్నూలుదేశమునకు అనగా ధార్వాడ, బెల్లూరు, బీజపూరు, హుబ్లీ, కార్యాయమున్నగు ప్రాంతముల సంచారముజేసి ఆంధ్రతత్వమును బోధింపవలసిగిరిని వినుటకంటే సంతోషించుచున్నాము. ఇపుడు వీరు ధార్వాడలో నున్నారు. గతమాసము 27, 28, 29 తేదీలలో ఆంధ్రోద్యమమునుగురించి నాయకులతో జర్ప జరిపిరి. తదుపరి 30వ తేదీన బహిరంగసభలో తదితరతత్వము నుపన్యసించిరి. ఇవటనుండి వైకివెళ్ళుచున్నారు. కొంతకాలము నుండి కన్నడదేశమున ప్రత్యేక కష్టాటక రాష్ట్రమును గురించిన ప్రచలనము, ఉత్సాహము స్థిరపంకల్యము తన్నాయకులయందు దుదయించిన దనుట విదితము. తదుద్యమమునకు ఆంధ్రోద్యమము దోహద మొనర్చుట యెఱిగి తదియనాయకులు ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారకుల నామము నపేక్షించుటయు, అహోరాత్రములు రాజకీయరంగమున వ్యవసాయము చేయుచు ఆంధ్రోద్యమ తత్వమును తరిచి సారమును గ్రోలిన బ్రహ్మశ్రీ శ్రీ స్వామికృష్ణగారి నే పంపుటయు శుభమాచకము. భారతమునందలి ఆంధ్రేతర ప్రపంచమునందంతట స్వామికృష్ణగారు ప్రచారము చేసి ఆంధ్రోద్యమమును విజయవంతము చేయగలరని నమ్ముచున్నాము. ఇట్లులే పాశ్చాత్యభూములకు వెల్లియచట ఈ తత్వమును వ్యాపింపజేయుట అవసరము గాదని చెప్పవారెవ్వరు లేరు. ఎచ్చటికి వెళ్ళుటకైనను ఉద్యమతత్వమును జక్కగ నెఱిగిన కృష్ణగారు సమర్థులు. వీరి యవ్యాజ సేవ కవకాశము గలిగించి ఆర్థికవిషయమున దోడ్పడు మహామహులు కావలసియున్నారు. ఈభారతమెవరికెదకమన్నదో తెలియదు. తమయాభివృద్ధిమము మాతృదేశోద్ధరణమునకై వినియోగించుచున్న కృష్ణగారికి పరమేశ్వరుడు ఆరోగ్య భాగ్యమును ప్రసాదించుగాతమని ప్రార్థించుచున్నాము. (హితకారిణి)

శ్రీవేంకటేశ్వర పుస్తకభాండాగారము:—

వాడ పల్లి—2-12-17 తాళిఖున యీ గ్రంథాలయంబునందు యీ గ్రామ దేవస్థాన ధర్మకర్తలలో నొకరగు ను|| రా|| శ్రీ కృష్ణ పల్లి నర్సరాజుగారి యాజమన్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడినది. వీరు యీ గ్రంథాలయమునకు రాజపోషకులు గాను మేనేజరుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. సం|| ౧|| నకు 25 రూ|| కార్యతపుచందాయును గ్రంథము లంచుకొనుట కొకవీరువాయును యిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. వీరు యిటువంటి గ్రంథాలయము లెన్నియేని స్వంతముగా పాపింప గలుగునంతటి సాహసాదార్యము గలవారని చెప్పట యొక అతిశయోక్తిగాదు. ఈ సభకు విచ్చేసినప్రముఖులలో నొకరగు జుజువరపు బుచ్చి వెంట్రియండ, గారు గ్రంథాలయవ్యక్తికతనుగూర్చి యుపన్యసించి తాముకూడ సం|| ౫|| రు|| 12-0-0 యిచ్చెదమనిరి..... పలువురు విద్యావిదయమై యుపన్యసించిన తరువాత సభయగి నెను. ఇటువంటి భాషాభిమాను లెందరో బయలుదేరి గ్రంథాలయములు నెలకొల్పి భాషాభివృద్ధి పునర్నిర్మాణము చేయుదురుగాక. ఇప్పటికి 250 గ్రంథములును సం|| ౧|| 150 రు విరాళములును పోగుపడినది— గ్రామవాసి.

సుప్రసిద్ధ గంగూను సగరవాస్తవ్యులు మా|| లగు మోరాస్త్రి గోవాస్థిగారు డిసెంబరు 3 వ తేదీన మరణించిరి. వీరు మొదటి తరగతి ఆచార్య మేజిస్ట్రేటుగనుండి. 25 ఏండ్లనుండి యు మ్యునిసిపలు కమిషనరుగ నుండిరి. బర్మాకాసనసభ ప్రారంభింపబడిన దానిక దానిలో సభ్యులుగనుండిరి. వివిధ జనోపకార ప్రతిష్ఠాపన లన్నిటియందును సభ్యులుగ నుండిరి. గంగూనునందలి వివిధ భారతజాతుల నన్నిటికిని నాయకుడు. తన జాతికి నాయకుడు. 1905 వ సంవత్సరములో కె. వి. హెచ్చి బంగారు పతకము సొందెను. అతని భూపకార్థము నాల్గవతేదీన బియ్యపు కొట్లన్నియు మాసివేయబడినవి. అతని కుమారుడు ఆ సగరమునందలి ముఖ్యులగు బారిష్టరులలో నొకడుగ పరిగణింపబడుచున్నాడు.

వృత్తాంతములు

వివిధ పురపాలక సంఘము లిష్టమున్న నిర్బంధోచిత విద్య గలప నుద్దేశించినవారి కట్లు చేయుటకు నిగి అధికారమియ బడవలయునని పేటెలుగారు ప్రవేశపెట్టినబిల్లు ఇంకను తర్కింప బడుచున్నది.

ఎలెక్ట్రీకులు ఇంజనీరు ఇంక్ స్పెక్టర్లు:— హిందూదేశ దొరతనమువారి ఎలెక్ట్రీక్ ఇంజనీర్లు, ఇంక్ స్పెక్టర్లు మహాజనసభ 1918 సం|| జనవరి నెల 7-వ తేదీ లగాయతు 15-వ తేదీ వఱకు కలకత్తాలో జరుగును.

మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకుబోవు విద్యార్థులలో ఇష్టమున్నవారు నేతభాషలందు ప్రత్యుత్తరము నీయవచ్చునను తీర్మానమును బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమువారు రెండు రనములు తర్కించిరి. తుదకు తీర్మానము తరాభూతమయ్యెను.

పూనాసగరమునందలి భారత మహిళావిశ్వవిద్యాలయమునకు మొనూరు మహారాజుగారు వెయ్యిరూప్యుల విరాళమునొసగిరి. ఇటీవల మొనూరు రాష్ట్రమునందు తాముచేసిన సంచారము మూలమున విశ్వవిద్యాలయము నిమిత్తము ప్రాధె సరుకార్యేగారు రూ. 7800 లను వసూలు చేయగలిగిరి

ఉప్పుధరలును, బట్టధరలును విశేషముగ పెరిగి పోవుటలన వంగదేశమున పేదవారనేకమంది గలని దోషిడి నారంభించిరిని తెలియుచున్నది. ఒక పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరునకు గట్టిగ బెబ్బుతిగిలెను. దోషిడిగాంధోలో నొకడు గుండు బెబ్బుతిగిలి మరణించెను. నోయాఖాలి మండలమున నైసికులును సాయధర్మక భటులును బహులు గాపాడుచున్నారు.

విరాళములు:— పూనా సగరమున గల ప్రాధెసరుకార్యేగారికి భారతీయశ్రీవిశ్వవిద్యాలయమునకు శ్రీమొనూరు మహారాజుగారు వెయ్యి రూపాయలు విరాళము నొసగిరి. మొత్తము మొనూరులో రు 7800 లు ప్రాధెసరుకార్యేగారు ధార్మికులవలన బడయగలిగిరిని తెలియుచున్నది.

తపాలు మోటారుబండిని నడుపువానికి శిక్ష:— బెంగుళూరులో బిన్నికం వెనీయంత్రాతల ఇంజనీరు రీడ్సుగారొక దినమున మ్యాజియమోడ్డులో నొకబంగారాముంగిట తమ మోటారుబండిని నిలిపి లోనికి వెళ్లినప్పుడంతలో బండియందుండిన పనిముట్లు ఎవరో అపహరించిరియు పోలీసువారు దొంగను పట్టుకొనుటకు యత్నించుచున్నారనియు నిదివఱకు ప్రాయబడినది. తపాలుమోటారుబండిని వడపు జేయు అనునాతడు అనుమానమువైరి పోలీసువారిచే పట్టుకడెను. వారి గృహము సోదాచేయబడినది. పోయిన పనిముట్లన్నియు వానియింట బయలుపడినది. పోలీసువారి తనివై కేసు చేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు నేనెక్కురికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్షను విధించిరి.

“మోస్టు ఎక్జలెన్టు ఆర్డర్ ఆఫ్ ది బ్రిటిష్ ఎంపైర్” అనుకొత్తలిరుదము స్పష్టింపబడెను. ఈలిరుదము చక్రవర్తిగారి మొదలు చిన్నచిన్న ఉద్యోగముల వరకును ఈయడగలదు. మొన్నపర్వసలిగారికి నైలుగాంను క్రాసు పడని ఈయడెను. ఈక్రిందివాకి శ్రేష్టుగాంను క్రాసు లిరుద మొసగబడెను. (1) బొంబాయి గవర్నరు వెల్లింగ్టను గారు (2) కర్నూలు ప్రాదరాబాదు నైజాము నవాబుగారు (3) కర్నూలు మొనూరు మహారాజుగారు (4) మేజరు జనరలు సింధియా మహారాజుగారు.

“డేము కమాండరు”:— మొట్టమొదటి, బిల్లింగ్టను సలిగారలు.

“నైటు కమాండరు”:— (1) సర్ ధార్ రాజుగారు (2) సర్ జాను ప్రెస్కాటు హూకెట్టుగారు (3) సర్ ఛార్లెసు చెయిలుక్లీవులందుగారు (4)

“కమాండరు”:— (1) ఓడెన్బర్గ్ సలిగారు (2) మజి పురమురాజుగారు (3) సర్జను లెఫ్టినెంటు కర్నూలు సర్వారెను రోలండు ప్రెక్కులావెనుగారు (4) బొబ్బిలి మహారాజుగారు (5) ఆరరు రాబర్టు ఆండర్సనుగారు. (6) అబ్బోట్ విలిన్ యూసఫ్ అలిగారు (7) ప్లాట్రిడాల్ రీగు ఆన్యుగారు.

ఇంక “ఆఫీసరులు” “మెంబర్లు” అనేకులు గలరు. ఆసరరి మొంబరు ఒకరు గలరు.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

నామ ప్రకటనములకు ముద్రింపబడినవి. ఆకాశం గము గలగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహినిలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము

చక్కని డబ్బీతో! వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

క్రికేటులను గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్స్ 212 మదరాసు.

శారదాంబ యొక్క శ్రీ భర్తబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ వేరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

పాథాపీఠీకులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తములను జనించు బాధ్యములకు కీరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్రును, ప్రాంతవోష్యలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోషధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీటుమంటి పొడవైనదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాలోగ్రమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 కొమ్మల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రొద్దెలురు: పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

చిత్రపటాలపీఠశంస

ఇది రక్తములకు అపారమైన విరచికము.

వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రనర్మకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రారంభించినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

619

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారి ఇంట తయారు చేయబడిన 'లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ' ను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి యెక్కువ మొదలయినవి కలుగును. స్వచ్ఛతము, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమాత్ర వ్యాధి, మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచిగుణము పొందిన అనేకులు రంగోన్, పిసాంగ్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతముల నుండి బహుమాన పత్రాల విశేషముగా పంపియ్య న్నారు. కావలసినవారు అర్హతా స్థాంతును పంపినచో బహుమానపత్రాల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని కుజపువరచువారికి పై కను పరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందగచ్చును. పార్శ్వమున కొనుగోవును 'డి. మన్నాలాల్' అని యుండుట చూచి తీసి కొన వలయును. అనుపానపత్రక పార్శ్వముతో పంపబడును.

వజ్రెంటులు కావలసియున్నది.

15 తులారు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తనాలఖర్చు 1-3 డబ్బీలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, సాలామిసిరి మురబ్బడిపో, బెంగళూరు సిటీ.

పీపిల్లుపార్కు

వేడుకలు, ప్రదర్శనములు.

(0)

డిశెంబరు 24 వ తేదీ నుండి గాని కొంచెము ముందుగా గాని ప్రారంభమగును.

హిందూదేశ చిత్రకళా, పారిశ్రామిక వస్తు ప్రదర్శనములు జరుగును.

స్వదేశీవస్తువుల నేకములు ప్రదర్శింపబడును.

హిందూదేశ మెంతవఱకు పారిశ్రామిక రంగమున స్వతంత్రజీవనము చేయగలదను సమస్య కిందు తగిన సమాధానము ప్రస్తుతమగును. చిత్రమైన వినోదములు, వ్యాయామప్రదర్శనములు నేత్రోత్సవము చేయుచుండును.

ఈ ప్రదర్శనములకు శ్రీ చెన్నపురి గవర్నరుగారి రధ్యక్షులై యుందురు. వీనిమూలమున లభించు ద్రవ్యమంతయు చెన్నపురి యుద్ధనిధి కొనసంగ బడును.

ఇంకను వివరములు కావలయు వారు మదరాసు పార్కు ఫేరు ప్రదర్శనముల కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి శాశ్వతముఖము నొసంగును. 219

అరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

వ్రాసిన తనాల ఖర్చు లేకడే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

ఆతంకనిగ్రహ కౌషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

మొదలైన పొందిన సేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లదినుసులు యింక అనేక విధములయిన మొక్కల దినుసులు సీమ కాయకూరలు నాటుకాయకూరలు విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్హతా స్థాంతుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. జాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎన్. కె. ఐ. కాదర్ మీరాసాహెబు.

విత్తనములు, మొక్కవృక్షము.

(959) కుమారస్వామిపట్టి, సేలం.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,

మహంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు న్యాయమైన

వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

(946) మేనేజరు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకాడెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెని. (53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.